The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada.
Telephones: 921-7121 EM 8-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Telephone 994-7917
Chicago: Editor — K. Ķezbers. 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
SATURDAY, MARCH 27, 1965.

LATVIJA AMERIKĀ

25. N-RS. SESTDIEN, 1965. GADA 27. MARTĀ. 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
EM 8-3239, kantorim — 921-7121
Redaktora tālrunis vakaros — 766-2001
Ņujorkas redakcijās vadītājs red. V. Irbe, 4035 Rombouts Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

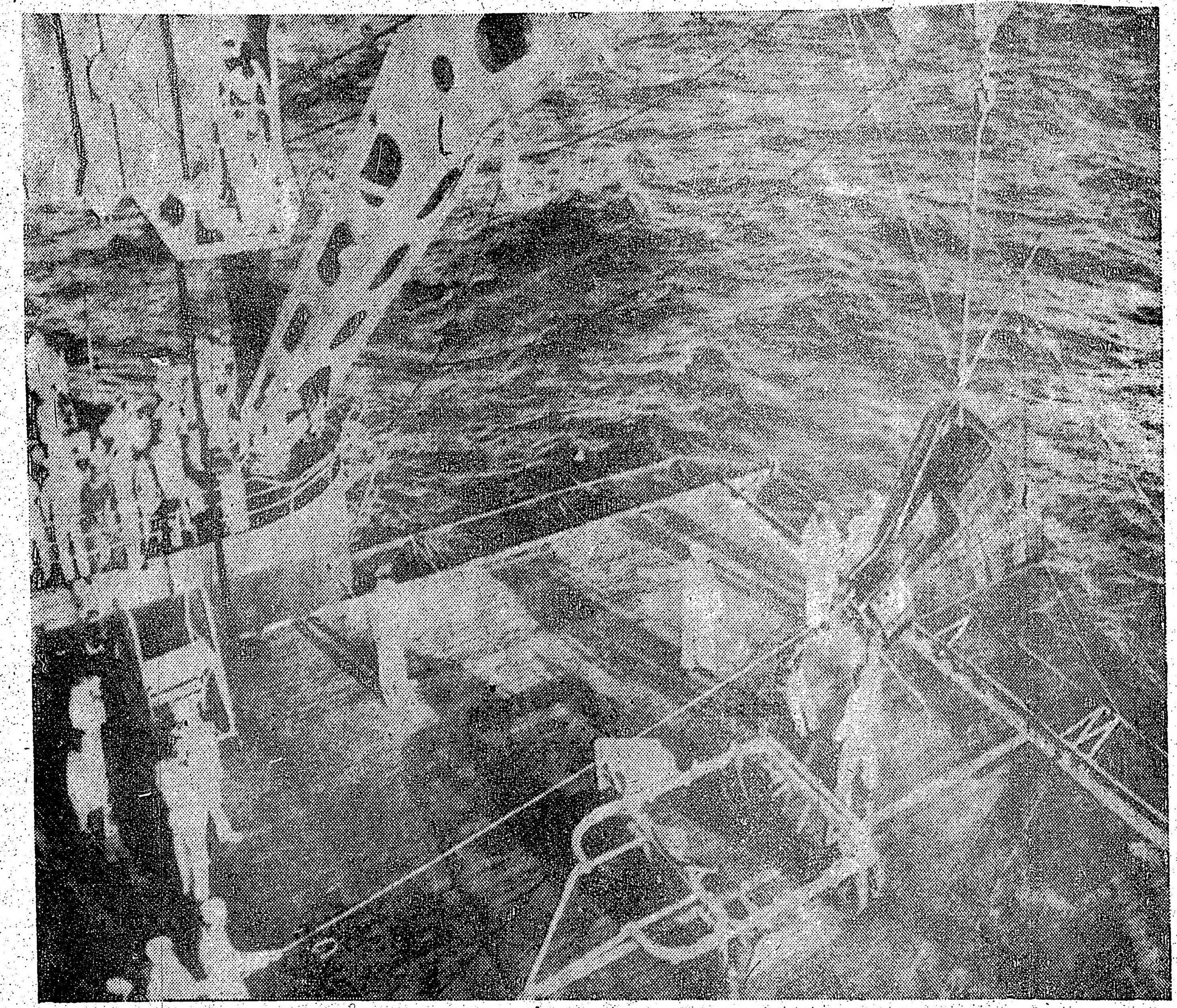

Pēc sekmīga lidojuma izplatījum astronauti Grisons un Jongs nobeidza ceļojumu uz amerikāņu kreisera Interpid Atlantijas okeanā

Amerikāņi lieto gāzes Vietnamā ar nelāgām sekām

Divos gadījumos Vietnamas kaŗa laikā, paskaidro Sav. Valstu aizsardzības ministrija, pret komūnistiem lietota nelabuma gāze — kāds asaru gāzei līdzīgs produkts, kas rada tik stipru nelabumu un vemšanu, ka saindēto padara cīņas nespējīgu. Gāzes sekas pazūdot jau pēc dažām stundām. Prezidents Džonsons par gāzes lietošanu neesot bijis informēts.

Aizsardzības ministrijā tālāk paskaidro, ka šādas gāzes lietošana esot pilnīgi legāla, katrā ziņā daudz humānāka par lodēm un bumbām. Gadījumos, kad minētā nelabuma gāze lietota Vietnamā, komūnistu partizāni slēpušies ciemu civiliedzīvotāju starpā. Lai nebūtu šie ciemi jābumbo un jāiznīcina, lietota nelabuma gāze. Protams, ka gāzes sekas baudījuši arī ciema civiliedzīvotāji.

Sav. Valstu militārās aprindas Saigonā paskaidro, ka kaŗa apstākļos lietotā gāze gan bijusi amerikāņu ražojums, bet ka patiesie lietotāji bijuši dienvidvietnamieši.

Nav dzirdēts, ka ar nelabuma gāzes lietošanu būtu izcīnītas kādas lielas uzvaras, ka būtu panākts kāds noteikts pagrieziens Vietnamas kaŗā. Amerikāņi, atļaujot šādas gāzes lietošanu, izdarījuši lielu muļķību — vaļējām acīm iespēlējušies tieši visas pasaules pret Sav. Valstīm vērstas propagandas rokās.

Vašingtona var būt droša, ka Sav. Valstu ienaidnieki šo faktu tūliņ izmantos pretamerikāņu propagandai. Sav. Valstu paskaidrojumiem, ka gāze ir humānāka par bumbām nav nekādas nozīmes. Komūnistu propaganda bez pūlēm atmetīs paskaidrojumus par nelabuma gāzes humāno pusi un uzsvērs nenoliedzamo faktu, ka gāze lietota. Jau tagad komūnistu presē redzami salīdzinājumi ar pirmo pasaules kaŗu, kur visas brīvās pasaules ienaidnieki vācieši lietojuši gāzes. Amerikāņi 1965. gada Vietnamas kaŗā darot to pašu, ko vācieši darījuši 1914.— 1918. gada kaŗā. Ka vienā un otrā gadījumā lietotām gāzēm būtu kāda starpība, par to komūnistu prese nerunā. Tad, protams, tīri dabīgi rodas salīdzinājumi ar 1950.—1953. gada Korejas kaŗu. Tai laikā komūnistu Ķīna un Ziemeļkoreja apvainoja Sav. Valstis baktēriju kaŗā un amerikāņu lidotāji „atzinās".

Kamēr Vašingtonā Sav. Valstu ārlietu ministrija bezspēcīgi mēģina aizstāvēt gāzes lietošanu Vietnamā, visā pasaulē sacēlusies sašutuma vētra. Visskaļākie, protams, ir komūnisti. Maskavas radio, piemēram, ziņo, ka Sav. Valstu kaŗa vešanas metodes Vietnamā kļūstot arvien barbariskākas. Tagad amerikāņi jau esot aizgājuši tik tālu, ka sākuši ķīmisko kaŗa.

Pret gāzes lietošanu asu protestu izteikusi Anglijas strādnieku partijas vadība un aiztelegrafējusi ārlietu ministram Stuartam, lai pēdējais protestu personīgi nodod prezidentam Džonsonam. Ministru prezidents Vilsons gan savas partijas nostāju mēģināja mīkstināt. Viņš aizrādīja, ka jaunu ieroču pielietošana Vietnamas kaŗā palielina kaŗa paplašināšanas varbūtību. No otras puses viņš neredzot nekāda iemesla, kādēļ šāda veida gāze nevarētu tikt lietota.

Apvienotās Nācijās Azijas un Afrikas valstu delegāti gāzu lietošanu mēģināja pārvērst rasu problēmā. Izteicās kāds Afrikas pārstāvis: „Šādi eksperimenti tiek parasti lietoti vienīg pret krāsainiem cilvēkiem, nekad ne pret baltiem." To šis delegāts salīdzināja ar ģenerālsekretāra U Tanta sacīto pagājušā gadā Otavā. Toreiz ģenerālsekretārs nokaitināja Vašingtonu, uzsvērdams, ka atombumbas otrā pasaules kaŗā lietotas vienīgi pret krāsainiem un ne pret baltiem. Tokio prese izsakās, ka amerikāņi zaudējuši daudz draugu Japānā, tādēļ ka Vietnamā izmantojuši aziātus kā jūŗas cūciņas saviem eksperimentiem.

Vašingtonā prezidents Džonsons saņēmis asu kreisā spārna republikāņu vēstuli, kurā izteikts protests pret gāzes lietošanu Vietnamā.

Visā pasaulē uztraukums ir ļoti liels. Vašingtona pašreiz pieliek visas iespējamās pūles, lai atbildību novērstu no prezidenta Džonsona. Viņš par to neesot neko zinājis... tas neesot darīts uz viņa rīkojuma pamata... lēmums lietot gāzes ticis pieņemts uz vietas un gāzu lietošana pret partizāniem neesot nekas vairāk, kā šāda pat rīcība dažādos cietuma grautiņos un ielu demonstrantu izkliedēšanai.

Dvīņu lidojums beidzas sekmīgi

Amerikāņu astronauti manevrēja kapsulu izplatījumā.

23. martā amerikāņu astronauti Grisoms un Jongs trīsreiz apriņķoja zemes lodi dvīņu kapsulā Molly Brown, kas savu vārdu pārņēmusi no tautas dziesmu spēles „Nenogremdējamā Molly Brown.",

Pēc dvīņu kapsulas sekmīgā lidojuma amerikāņu zinātnieki optimistiski paskaidroja, ka Sav. Valstu izplatījuma programma nebūt vairs neklibo aiz Padomju Savienības, nemaz nerunājot par gada atstarpi. Šāda distance būtu bijusi tikai tādā gadījumā, ja Grisoma un Jonga lidojums nebūtu izdevies. Bez tam, amerikāņu programma esot daudz pamatīgāka nekā krievu. Pēdējie pārāk bieži riskējot ar savu kosmonautu dzīvību. Izplatījuma iekaŗošanas sacensības laikā krievi zaudējuši vismaz desmit, iespējams, ka pat vēl vairāk kosmonautu. Amerikāniem, kā zināms, atstonautu starpā zaudējumu nav bijis. Krievi vienmēr mēģinot pārsteigt pasauli ar kaut ko grandiozu, kamēr amerikāņi daudz vairāk ievērojot pamatprincipus un pamatīgumu. Piemēram, amerikāņu astronauti spējuši savu dvīņu kapsulu izplatījumā brīvi manevrēt.

Sekmīgs bija arī amerikāņu raķetes Ranger IX lidojums uz mēnesi.

IZCILA JUBILEJA UN IZCILS KONCERTS

Ja pāri par 800 Ņujorkas latviešu noklausās koncertu, tad tā ir zīme, ka tas ir kaut kas izcils. Un tāds šoreiz bija 20. martā Bruno Skultes dubultās jubilejas koncerts Ņujorkas sirdī Manhetenā. Šī dubultā jubileja bija komponista un diriģenta Bruno Skultes 60 mūža gadi, no kuŗiem 15 gadi pavadīti Ņujorkā, vadot Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes, Daugavas Vanagu un Ņubransvikas latviešu koŗus. Bez tam ņujorkiešiem dzīvā atmiņā ir Bruno Skultes lieldarbu (Dievs, Tava zeme deg, Daugava, Kantāte Dziesmu Vairogs) atskaņojumi. 1951. g. Bruklinas mūzikas akadēmijā atskaņoto (Dievs, Tava zeme deg noklausījās 2300 tautiešu.

Arī šai jubilejas koncertā bija savs lieldarbs — pēc tautasdziesmām veidotā rapsodija solo balsīm, korim, stabulei un koklēm. Darbs iepriecināja ar savu svaigumu un plašo instrumentāciju, kā arī daudzām solo dziesmām, kur sevišķi izcēlās tenors Arvids Līdacis.

Kokļu ansamblis sāka darboties pag. gadā, latviešu reprezentācijas sarīkojumā Pasaules izstādē. Tad izveidoto vienību komp. Br. Skulte paturējis prātā un ierādījis ne tikai izcilu vietu jaunajā lieldarbā, bet koncertā vispār, sevišķi atskaņojot divas latgaļu tautasdziesmas. Olģerts Skulte lieldarbā atzinīgi veica ne tikai klarnetes solo, bet arī labi pārvaldīja seno latviešu mūzikas instrumentu trejdeksni un iespaidīgi atskaņoja efektu instrumentu, radot vēja brāzmas. Bez minētā lieldarba koncertā pirmoreiz dzirdējām jubilāra komponēto Veco pirtiņu (Fr. Bārdas teksts) un Bāliņš un malējiņa (Tautasdziesmas).

Bez šeiem atkārtojumiem, pēc garajiem apsveikumiem, kā paldies visiem godinātājiem un laimes vēlētājiem, koris jubilāra vadībā piedevām atskaņoja J. Vītola Gaismas pili.

Programmas pirmajā daļā bija piecas J. Vītola dziesmas (Celinieks, Karalis un bērzlapīte, Rūķīši un Mežavecis, Dūkņu sils un Karaļmeita), kā arī J. Kalniņa Apsniegošā pilsēta (J. Sudrabkalna teksts). Pēdējās divas bija jāatkārto. Otrā daļā bez minētām vēl bija B. Skultes Tumsa nakte un E. Melngaiļa Spēlē jel, spēlmani.

No 67 dalībnieku lielā koŗa solo dziedāja Aima Eglīte, Mirdza Piekalnīte, Valentīne Tropa un Arvids Līdacis. Sevišķu atsaucību klausītājos izraisīja koklētājas Mirdza Balode, Biruta Sūrmane, Ilga Upmane, Alda Tālberga un koklētājs Andrejs Jansons, kas pavadīja sieviešu ansambļa atskaņotās divas latgaļu tautas dziesmas: Pirmā diena un Visi mani vēji pūta.

Gaŗa bija apsveicēju rinda, ko ievadīja rakstveida sveicieni: no sūtņa prof. A. Spekkes, ALAs priekšsēža prof. P. Lejiņa, komp. prof. Ā. Ābeles, Ā. Kaktiņa u. c. Sekoja personīgi sveicieni, ziedi, aploksnes: no ALAs kultūras biroja (Dr. P. Norvilis), Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes (A. Lejiņš, māc. R. Zariņš), tās pašas draudzes dāmu komitejas (E. Druva), laikr. Laiks (H. Rudzītis), DV ASV valdes (V. Hazners), Latviešu koŗu apvienības (A. Līdacis), Amerikas latviešu katoļu apvienības un Ņujorkas latviešu R. katoļu draudzes (Prāv. N. Trepša), Ņujorkas latviešu skaņu mākslinieku kopas (F. Vīksne), Ņujorkas latviešu organizāciju padomes (B. Maikovskis), Ņujorkas latviešu apvienotie kori (N. Plato) paziņoja, ka nodibināts fonds B. Skultes kompozīciju izdošanai, apvienotie kori tam jau iemaksājuši 500 dol. Dziesmu Vairoga sveicienus nolasīja I. Upmane. U. Blūķis sveica pasaulē izkaisīto dziesmuvaršu vārdā. J. Pēterss Ņujorkas DV apvienības vārdā, kuras dibinātājs ir jubilārs. Kaimiņu draudzīgās Ņudžērsijas latviešu biedrības un Priedaines vārdā — V. Landsmanis, L. I. sieviešu ansambļa vārdā — Gaida Risberga, Amerikas latviešu teātris (R. Mucenieks). Ņujorkas skauti un gaidas, lietuviešu draugi un jubilāra skolotāja J. Vītola Pēterpils koŗa koristi — Annija Vītola un V. Cerbulis. Paši koristi jubilāru sveica ar koŗa dalībnieka E. Stotta komponēto, iestudēto un diriģēto apsveikuma dziesmu.

Koncertam sekoja jubilāram veltīts saviesīgs vakars Sheraton viesnīcā.

Pārmaiņas Rietumvācijas ārpolitikā

Bonnas valdība gatavojas nodibināt diplomātiskas attieksmes ar Austrumeiropas satelitiem.

1955. gadā pieņemtā Hallšteina doktrina prasīja Bonnas diplomātisko attieksmju pārtraukšanu ar jebkuŗu valsti, kas atzīst Austrumvācijas komūnistu valdību. Kā tagad liekas, doktrinas ierobežojumi Rietumvācijas ārpolitikai vairs nav izdevīgi. No Bonnas saņemtā informācija liecina, ka Rietumvācija jau tuvā kā nākotnē nodibinās diplomātiskas attieksmes ar Rumāniju, Ungāriju un Bulgāriju, vēlāk arī ar Poliju un Čechoslovakiju. Pēc Hallšteina doktrinas tas nav pieļaujams.

Rietumvācijas ārpolitikas pārmaiņām min divus iemeslus. Pirmkārt: vācieši meklē saites aiz dzelzs aizkara nepatikšanu dēļ ar arabiem. Otrs iemesls liekas daudz reālāks un ticamāks: Bonna sekos Francijas prezidenta de Golla pēdās. Pēdējais grib panākt plašas un dziļas diplomātiskas un tirdznieciskas saites ar Eiropas komūnistu valstīm, lai tās atkaŗotu no Padomju Savienības iespaida sfairas un ietilpinātu kopīgā Eiropā. Rietumvācija, ar savām saimnieciskām rezervēm un rūpniecības potenciālu, de Gollam šai pasākumā var daudz palīdzēt.

PROTESTĒ PRET KANADAS TELEVĪZIJAS PROGRAMMĀM

Ministru prezidentam L. Pīrsonam pag. trešdien iesniegta prasība „izbeigt tās minoritātes noteikšanu, kas nelietīgi izmanto CBC televīzijas raidījumus, lai izplatītu perversijas pornogrāfijas, brīvas mīlas, blasfēmijas, narkotisma, brutālitātes un kriminālisma propagandu."

So iesniegumu parakstījušas 76.000 sievietes no visām Kanadas provincēm. Sešu sieviešu delegācija senatores Josijas Kvartas vadībā (Kvebeka) deklarēja, ka viņas neprasot, lai Canadian Broadcasting Corporation sāktu raidīt sprediķus vai sludinātu lētu morāli, bet viņas arī nevēloties, ka tā „vaistītos" pornogrāfijā un vulgārismā.

TLTA latv. ģimnazijas drāmatiskā pulciņa otrā izrāde „Līnis murdā" un „Pazudušā dēla" fragments Sv. Andreja baznīcas zālē sestdien pulcināja daudz skatītāju. Pulciņa nākošā izrāde notiks 24. aprīlī Hamiltonā. Uzņēmumā 1. r. no kreisās: Inese Krastiņa, Māra Hollandere, Ilze Korolkēviča un Valda Briede. 2. r.: Lauma Kaļiņa, Vija Zuntaka, Lolita Kalniņa. Aizmugurē režisors Hugo Miķelsons, Valdis Zāns, Guntis Rozītis, Nora Kļaviņa, Guntis Šiliņš, Valdis Budrēvics. Eduards Caune un Dainis Šultmanis. Foto: J. Ligers.

LATVIJA

25. N-RS. SESTDIEN, 1965. GADA 27. MARTĀ.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.
Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

BALSTĪSIM TRIMDAS KULTŪRAS DZĪVI!

Divas rokas, divas kājas
Lielu darbu nevarēja;
Daudz rociņu, daudz kājiņu
Lielus darbus nodzīvoja.

T. dz.

Mēs dzīvojam ļoti nopietnā laikmetā. Lielajā pasaules politikā notikumi briest, lai gan šodien neviens nevar pateikt, kas notiks rīt vai parīt. Liktenis ir lēmis, ka arī latviešu tautai jāspēlē līdzi šinī lielajā spēlē. Tikai bēdīgi, ka mūsu tautai jāpiedalās tikai ar saviem kultūrālajiem sasniegumiem.

Svešumā nodzīvotais laiks ir līdz šim devis mums iespējas mūsu kultūras kopšanai un augšupejai. Taču trimdā dzīvojot, liela daļa mūsu cilvēku sākusi to aizmirst, jo personiskās labklājības veidošana tiem kļuvusi par vienīgo dzīves mērķi.

Svešumā mums nav kopīgu tautas ienākumu, kuŗus varētu izmantot nacionālās kultūras stiprināšanai un kāpināšanai. Tāpēc, lai man piedod, ka to atgādinu, lai mēs varētu turpināt jaunradi visos mūsu kultūralos pasākumos, kas bez materiāliem līdzekļiem nav iespējama, esam spiesti no saviem personiskajiem ienākumiem ziedot katrs dažus dolarus.

Šie materiālie upuŗi ikvienam mums jāliek uz tēvzemes ziedokļa, lai jo gaiši liesmotu mūsu senču tajā iedegtā gara uguns. Tādēļ ikviena latvieša pienākums ir atteikties no daža dolara, markas, mārciņas vai kronas, lai tā pakalpotu savai tautai — nodrošinātu pamatus kopīgai nākotnei un dotu jaunatnei iespēju pārņemt lielākas un modernākas kultūras vērtības.

Šī tēvzemes uzdevuma veikšanai pašu līdzekļiem jārada trimdā apstākļi, kas vismaz minimāli nodrošina jaunradi.

Esam nodibinājuši kultūras u. c. fondus, kuŗi rūpējas par līdzekļu sagādi šīm vajadzībām un to lietderīgu izlietošanu, atbalstot visu mākslu un sabiedriski kultūrālās dzīves nozares. Esam daudz jau arī panākuši: jaunrade nāk klāt arvien vairāk. Bet ar to vēl nepietiek, lai varētu teikt, ka kaŗa laika sistie robi būtu aizpildīti un nodrošināta pastāvīga kultūras augšupeja.

Tāpēc arī Ziemeļamerikas Kultūras u. c. fondi nāk pie tautiešu durvīm, lūdzot ziedojumus lielajam darbam, ko vēsture uzdevusi mums veikt. — Veikt mērķtiecīgi un kategoriski.

Mums durvju priekšā divi lieli svētki: Kanadas 4. Dziesmu svētki no 28.—30. maijam Toronto un Portlandē, Oregonā 2., 3., 4. un 5. jūlijā. Abos šos svētkos mūsu mākslinieki, rakstnieki, daiļamatnieki un dziedātāji rādīs savus veikumus, kas priecinās dzirdi un redzi.

Atbalstīsim un cildināsim šos mūsu kultūras darbiniekus, lai viņu darbs nes vēl labākus augļus.

Pašlaik notiek Ziemeļamerikas kultūras fonda ziedojumu vākšana. Katra ģimene ir saņēmusi ziedojumu listi ar lūgumu iesūtīt ziedojumu latviešu kultūras veicināšanai. Vēl nav par vēlu!

Mūsu senči, sacīja: „Dievs dod devējam!"

Ziedojumus lūdz adresēt:
Latvian National Federation in Canada.
P. O. Box 285
Terminal „A."

Biruta Senkēviča

PĀRDODAMAS

Nīcas vilnaine, Rucavas galvas segas, ņieburu audums, Krustpils un Lielvārdes jostas, tautiskās sieviešu zeķes

Zvanīt RO 2—6661 vai RO 6—6376, Toronto

Mag. iur. A. Rozentāls.

Uzmanieties, komūnisti pie durvim

II

Laikraksta slejās nav iespējams minēt visus tos plašāka vēriena starp Pad. Savienību un citām komūnistiskām valstīm un Rietumu industriālizētām valstīm slēgtos saimnieciskus darījumus, kamdēļ jāaprobežojas vienīgi ar pēdējā laikā notikušo darījumu un raksturīgu skaitļu pieminēšanu.

„Pagājušā gadā mēs ar Pad. Savienību esam nolīguši vairākus saimnieciskus darījumus un esam nodomājuši tādus līgt vēl vairāk", tā 1964. gada jūlijā Apakšnamā izsacījās Anglijas premjērministrs sērs Aleks Daglass Hjūms, un to pašu vēlas arī tagadējais premjērministrs Harolds Vilsons. Un kāpēc lai nē, jo Anglija taču ir viena no lielākā mērā industriālizētām valstīm Rietumos, un tās rūpniecības ražojumu eksports ir tās dzīvības nervs.

Anglijas eksports uz Pad. Savienību un vispār uz Austrumeiropu zemāk pieminētos 4 gados labi raksturo šādi skaitļi: 1960. gada eksportēto preču vērtība ir £ 77,0 milj. — 1961. gadā eksportēto preču vērtība ir £ 105,2 milj. — 1962. gadā eksportēto preču vērtība ir £ 110,9 milj. — 1963. gadā eksportēto preču vērtība ir £ 122.6 milj. — Tātad 4 gadu laikā eksportēto preču vērtība ir pieaugusi par £ 45.6 milj., un lai to vēl vairāk kāpinātu, valdība ir ar mieru garantēt rūpniekiem ilggadīgus eksportkreditus līdz 100 milj. mārciņu.

Kā zināms, Anglijas rūpnieki Padomju Savienībai piegādājuši vairāku fabriku iekārtas, darba mašīnas un citus priekšmetus, kas devuši tai iespēju pastiprināt savas rūpniecības potenciālu. Tieši vai netieši no Anglijas importētās mašīnas un instrumenti palīdzējuši Pad. Savienībai arī kāpināt raķešu, atomieroču, tanku, lidmašīnu u. t. t. ražošanu.

Tomēr neraugoties uz eksporta forsēšanu, Anglijas tirdzniecības bilance ar Pad. Savienību ir pasīva: pieminētos 4 gados tā uzrādīja £ 208,4 milj. deficitu. Tā segšanai noder mārciņas vai dolari, un tas savukārt nozīmē, ka Anglija ir diezgan laba ārzemju valūtas sagādātāja Pad. Savienībai, kuŗu tā var arī izlietot pasaules revolūcijas sagatavošanai.

Anglija cenšas eksportēt savas rūpniecības ražojumus ne tikai uz Austrumeiropas valstīm, bet arī uz citām komūnistiskām zemēm. Tā Anglija bija pirmā lielvalsts Rietumos, kas de jure atzina sarkano Ķīnu, protams, ne jau politisku apsvērumu dēļ, bet nolūkā atrast tajā plašu noietu saviem rūpniecības ražojumiem. Šajā sakarā pagājušā gadā angļu eksportfirmas arī Pekingā noorganizēja rūpniecības ražojumu izstādi, bet tomēr preču apmaiņa starp abiem partneriem nav sevišķi dzīva, jo piemēram, 1963. gadā veikalnieciško darījumu kopvērtība nepārsniedza £ 43 milj. Toties ļoti strauji pieaugusi veikalnieciško darījumu kopvērtība ar komūnistisko Kubu. 1963. gadā tā bija 5 milj. dolaru liela, bet 1964. gadā jau sasniedza 17,4 milj. dolaru. Un tas notika, neraugoties uz to, ka starp Angliju un Kubu nav vēl nodibinājušies diplomātiski sakari.

Nekādā ziņā neatbilst patiesībai apgalvojums, ka ar komūnistiskām zemēm tirgojas tikai Anglija viena pati. Arī Francijas rūpnieki Pad. Savienībā ir uzcēluši pāris cukura fabrikas un pēc sarkanās Ķīnas de jure atzīšanas ir apņēmušies piegādāt tai lidmašīnas un citu, kas tai vajadzīgs. Pagājušā gadā Francija pārdeva Pad. Savienībai arī kviešu ražas pārpalikumu.

Holandes valdība savukārt garantējusi puskomūnistiskai Indonēzijai 100 milj. guldeņu lielu eksportkreditu, neraugoties uz to, ka Indonēzija nemaz nedomā samaksāt tās pavalstniekiem 2,5 miljardu guldeņu par konfiscētiem īpašumiem un kārtot no Holandes saņemtos aizdevumus 500 miljonu guldeņu apmērā. Arī uz sarkano Ķīnu Holande 1963. gadā ir eksportējusi diezgan daudz preču.

Italija, kā zināms, palīdz Pad. Savienībai paplašināt tās floti naftas eksportēšanai uz Rietumiem, saņemot jēlnaftu kā samaksu par uzbūvētiem tankkuģiem.

Pirms dažām nedēļām ārzemju laikraksti ziņoja, ka Austrijas tēraudrūpniecības koncerns Voest vedot sarunas ar Ziemeļkorejas valdību par tēraudfabrikas iekārtas piegādi tai no £ 11 līdz £ 27 milj. vērtībā, atkarīgi no tās kapacitātes. Tā kā paredzētā darījumā piedalās arī vācu, franču un angļu firmas, tad paredzēts piešķirt Ziemeļkorejai 5 un pusgada ilgu kreditu. Ir tomēr jāpiebilst, ka diplomātiskās attieksmes starp Austriju un Ziemeļkoreju vēl nemaz nav nodibinātas, bet tas nebūt nav šķērslis, lai Ziemeļkoreja Vīnē uzturētu permanentu saimnieciska rakstura delegāciju, kas savus taustekļus jau paspējusi izstiept līdz Londonai.

Īpatnīgs raksturs ir Rietumvācijas veikalnieciskajām attieksmēm ar Padomju Savienību un tās satelitiem. Rietumvācija arī tām piegādā dažādus rūpniecības ražojumus, bet galvenā kārtā Austrumvācijai. Bet jāatzīmē, ka pazīstamā Krupa firma Esenē ir vienīgā firma brīvajā pasaulē, kuŗai Maskavā ir pārstāvniecības birojs. Un tas arī saprotams, jo Krupa firma ir jau eksportējusi uz Padomju Savienību savus ražojumus diezgan lielos kvantumos un pašlaik ved sarunas ar Padomju Savienības valdību par lielākas fabrikas ierīces piegādi.

Japana iet pa tādu pašu ceļu kā Rietumu industriālizētās valstis. Lielo koncernu vadītāji Japānā ir pārliecināti, ka pārējās tai Pad. Savienības tirgū ir aizsteigušās priekšā, un tāpēc vairs nevēlas respektēt ASV ideoloģiskas dabas iebildumus. Kaut arī diplomātiski sakari starp Japānu un sarkano Ķīnu vēl nav nodibināti, tad tomēr japāņi jau paspējuši eksportēt uz Ķīnu 2 sintetisku šķiedru fabriku iekārtas, pie tam vienu 20 milj. dolaru vērtībā un uz 5 gadu kreditu. Japāna arī ir gatava apmierināt sarkanās Ķīnas pieprasījumus pēc dažādām darba mašīnām, optiskiem instrumentiem, eļļas spiestuvēm, kuģiem u. t. t. Tokijā paredz, ka tuvākā nākotnē veikalniecisko darījumu vērtība no 136 milj. pagājušā gadā pieaugs līdz 200 vai pat līdz 400 milj. dolaru. Piezīmējams, ka Japāna no sarkanās Ķīnas savukārt importē dzelzsrūdu, dažādus minerālus, lauksaimniecības ražojumus u. t. t.

Veikalnieciski darījumi ar komūnistiskās nometnes valstīm nav sveši arī ASV, Kanadai un Austrālijai. Pēdējās divas valstis, kā zināms, piegādāja bada cietējai sarkanai Ķīnai miljoniem tonnu kviešu un pie tam daļēji uz kreditu. ASV savukārt ar tiem apgādāja Pad. Savienību. Par šiem darījumiem ir vērts atminēties Rietumvācijas bij. kanclera Dr. K. Adenauera vārdus: „Es domāju, tā ir briesmīga kļūda. Ja Rietumu sabiedrotie ir gatavi palīdzēt Pad. Savienībai, tad man jāsaka, ka tikai muļķa teļi izvēlas paši sev miesnieku."

Lai uzskatāmāk raksturotu Rietumeiropas valstu tirdzniecību ar komūnistiskajām Austrumeiropas valstīm, pieminēšu zemāk lasāmus skaitļus, kas rāda no Rietumiem uz Austrumiem 1964. gada pirmā pusē eksportēto preču vērtību (miljonos £).

Tie ir šādi:

Rietumvācija	194,7
Japāna	71,0
Anglija	54,4
Italija	42,6
Francija	36,7
Austrija	33,7
Zviedrija	21,5
Šveice	10,1

Tātad, no pieminētām 8 valstīm Padomju Savienības sfairā ietilpstošās komūnistiskās valstis pusgada laikā ir saņēmušas dažādas preces: fabriku iekārtas, darba mašīnas u. t. t. 464,7 milj. mārciņu vērtībā. Un tas ir noticis koeksistences ietvaros un — kā daži domā un apgalvo — saspīlējuma mazināšanai starp Austrumiem un Rietumiem. Sak, jo kuplāk plauks veikali, jo drīzāk izlīdzināsies politiskās domstarpības. Šāda uzskata aizstāvji neapšaubāmi alojas, jo „kā arī vilku baro, tas tomēr tiecas uz mežu."

Rietumnieki ir ne tikai vārda tiešā nozīmē baŗojuši komūnistisko nometni (kviešu piegāde Pad. Savienībai un sarkanai Ķīnai), bet ar forsēto fabriku iekārtu un darba mašīnu piegādi ir kāpinājuši tās rūpniecības potenciālu. Komūnistu pateicība par šo palīdzību ir tā, ka viņi cenšas sagraut Rietumu politisko un saimniecisko sistēmu, kā arī sociālo iekārtu. Tāpēc daudz vairāk ir pamatots uzskats, ka ar iepriekšējās rindiņās pieminētiem un citiem nepieminētiem veikalnieciskiem darījumiem konsekventi tiek nostiprinātas komūnisma pozicijas pasaulē. To sevišķi der ievērot tiem valstsvīriem un publicistiem, kas teicas apkaŗojam komūnismu, bet tajā pašā laikā slēdz ar komūnistiem abām pusēm izdevīgus veikalnieciskus darījumus. Bez šaubām šie darījumi rietumniekiem dod labu peļņu, bet, šķiet, vai nu viņi nekad nav dzirdējuši vai arī piemirsuši Ļeņina teiktos vārdus, ka „kapitālisti pārdos pat virvi pašu pakāršanai, ja viņi tikai iegūs par to peļņu." Tātad, jo vairāk tiks forsēts eksports uz komūnistisko nometni, jo straujāk tuvosies eksportieru pakāršanas moments. Caveant, consules, **communismus ad portam!**

LATVIEŠI TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

Latvieši trejdeviņās zemēs

● Daugavas vanagu Hamburgas nodaļas un Latviešu biedrības Hamburgā rīkotajā plkv. O. Kalpaka un latviešu cīnītāju piemiņas vakarā 6. martā CVJM mājā bija ieradies pulciņš Hamburgas latviešu. Vakaru ar īsu uzrunu atklāja DV Hamburgas nodaļas priekšsēdis O. Baltputnis, kam sekoja vakara programma. Cīnītājiem veltītus dzejoļus deklamēja R. Cipule, kamēr K. Zālītis referātā, norādot uz nesto upuŗu lielumu pagātnē, mudināja trimdas latviešus būt šo upuŗu cienīgiem. Ar klusuma brīdi un tautas lūgšanu klātesošie godināja mūsu cīnītājus. Pēc tam Latviešu biedrības Hamburgā koris nodziedāja J. Cīruļa Maldi un trīs tautasdziesmu sabalsojumus. Pēc piemiņas akta vakara viesi vēl uzkavējās pārrunās.

● Memingenā, kultūras dienu ievadījumā, 7. martā viesis no ASV, mākslas vēsturnieks prof. J. Siliņš sniedza priekšlasījumu par latviešu mākslu. To referents illustrēja ar plašu mākslas darbu klāstu krāsu diapozitīvos. Ļoti interesanto priekšlasījumu sabiedriskās mājas lielajā zālē noklausījās ap 70 tautieši. Sarīkojumu bija izkārtojis novietnes pārstāvis A. Vilipsons. Piezīmējams, ka prof. J. Siliņš kopš pagājušā gada vasaras uzturas Vircburgā, kur lasa lekcijas vietējā augstskolā. Būtu ieteicams mūsu mākslas vēstures profesora priekšlasījumus izkārtot arī citos lielākos latviešu novietojumos.

● Neuštates Daugavas vanagu nodaļas rīkoto pulkveža Kalpaka piemiņas vakaru 6. martā atklāja DV nodaļas priekšsēdis A. Pētersons, uzaicinādams klātesošos godināt pulkveža Kalpaka un visu latviešu varoņu piemiņu ar īsu klusuma brīdi. Pēc tam LCK izglītības nozares vadītājs un apgabala pārstāvis dipl. agr. J. Dāģis referēja par pulkveža Kalpaka un Latviešu leģiona cīņu laiku, tuvāki analizēdams abu šo cīņu laiku jēgu un mērķus.

● Salzgiteras kapos 9. martā apbedīja traģiskā nāvē mirušo Minsteres ģimnazijas ceturtās klases audzēkni Andri Pelsi. Uz izvadīšanu bija ieradušies trīs klases ģimnazijas audzēkņu un vairāki skolotāji, kas uz kapa nolika vainagus un ziedus. Izvadīšanas garīgo ceremoniju vadīja māc. J. Pīpe.

● Gleznotāja Valdemāra Tones atraitne Aina Tone marta beigās dosies laulībā ar angli Lesli Bēkeru.

● Korbijas latviešu skola uzaicinājusi Londonas latviešu skolu uz Bērnu pēcpusdienu, kas notiks Korbijā otrajās Lieldienās. Šāda atsevišķo latviešu skolu saimju ciešāka sadarbība jāveicina ar visiem spēkiem.

● Melburnas etomologs A. Neboiss savas darba vietas Viktorijas nacionālā muzeja Melburnā uzdevumā, kopā ar diviem austrāliešu zinātniekiem, piedalījās ekspedīcijā Tasmānijā, kur 15 dienas ilgi meklēja jaunas kukaiņu sugas. Ekspedīcijas zinātniskie sasniegumi pilnībā noskaidrosies tikai pēc tam, kad visi iegūtie materiāli Melburnā būs apstrādāti.

● Melburnā, Austrālijā, 24. februārī 73 g. v. miris brīvības cīņu dalībnieks, LKOK Teodors Krišjānis. Viņš bija dzimis Ventspilī 1891. g. Pēc Ventspils tirdzniecības skolas beigšanas viņš turpināja izglītību Tukuma komercskolā un Maskavas komercinstitūtā. 1916. g. viņš beidza virsnieku skolu un cīnījās krievu rietumu un Rumānijas frontē. Pēc revolūcijas cīnījās dažādās armijās pret komūnistiem, bet 1919. g. atgriezās brīvajā Latvijā un iestājās tās armijā. 1919. g. bermontiešu uzbrukuma laikā Liepājai, T. Krišjānis ar savu rotu aizstāvēja spraugu starp Liepājas ezeru un jūru, tur arī Krišjāni smagi ievainoja. Par varonību viņu apbalvoja ar Lāčplēša kara ordeni. Pēc demobilizācijas T. Krišjānis pārgāja civīlajā valsts darbā un ilgus gadus bija valsts kontroles revidents. No Vācijas viņš 1951. g. izceļoja uz Austrāliju un apmetās uz dzīvi Melburnā.

Hugo Vītols

Sigismunds Vidbergs

(3. turpinājums)

Kāds brīnums tad, ja jaunais Sigismunds Vidbergs, kurš savus darbus sācis izstādīt jau 1913. gadā, Rīgā atgriezies, pieslējās nevis akadēmiski noskaņotai Neatkarīgo mākslinieku vienībai, bet pretpolam — Jāzepa Grosvalda un Jēkaba Kazaka gara svaidītai jaunā meklētājai Rīgas mākslinieku grupai, pie kuŗas piederēja Voldemārs Tone, Konrads Ubāns, Oto un Uga Skulme, Romāns Suta, Emīlis Melderis.

Un Sigismunds Vidbergs šai „avangardistu" pulkā nebija mērenākais. Viņš uzdrīkstējās spert soli tālāk par visiem rīdzinieku un pat pariziešu kollēgām. Viņš Letas mākslas salonā sarīkoja izstādi, kur parādīja savus jaunos darbus, kas melnā un baltā tēloja . . . smaržas. Un tā nebija māžošanās, tā nebija tikai vēlme sist un pārsteigt, bet izrietēja no pārliecības, ka māksla, būdama jutekļu radīta un jutekļu uzņemta, spēj ar vienu maņu ierosināt otru. Mēs taču runājam par to, ka mūzika spēj uzburt krāsas, un krāsas rosināt melodijas. Un kāpēc tad smaržas lai nespētu rosināt ikviena savu formu — plankumus, līnijas. Un visu to Sigismunds Vidbergs centās panākt ar savu citādi tik skopo meln-balto mākslu.

Šai sakarā gribētos atcerēties genīālā septiņpadsmit gadu vecā franču dzejnieka Artūra Rembo dzejoli „Patskaņi," kurā viņš katram patskanim piedēvēja savu krāsu:

A noir, E blanc, I rouge, U vert, O bleu, voyelles...

A viņam bija melns. E balts, I sarkans, U zaļš, O zils.

To, ko Rembo darīja dzejā, vēršot skaņas krāsās, to Vidbergs centās panākt, pārliekot smaržas līnijās un plankumos. Un šim viņa abstraktismam bija sava atslēga, sava jēga, savs izskaidrojums.

Galīgi par savu melnbalto mākslu izšķirties Vidbergam palīdzēja divi šīs mākslas virtuozi: viens ukrainis — Sergējs Čechoņins (1878—1937), otrs anglis — Obrijs Berdslejs (Aubrey Beardsley, 1878—98). Sergeju Čechoņinu Vidbergs pazina personiski, kā jau minējām, un tas, kopā ar kādu citu ukraiņu mākslinieku viņam sagādāja dažos apgādos illustrātora darbu vēl studiju laikā. Otrs tai laikā jau vairāk nekā gadu desmitu bija miris Mentonā, Francijā, un Vidbergs par viņu nezināja nekā, izņemot to, ka tas bija illustrējis Oskara Uailda viencēliena traģēdiju „Salome," kas kaut kādā veidā bija nonākusi viņa rokās.

Ir Čechoņins, ir Berdslejs, kas abi bija raiti grāmatu illustrētāji, bija pagalam pretstatīgi „skolotāji." Viens savā mākslā bija kluss, pastāvīgs, izlīdzināts, bez krasām pārejām no melnā uz balto, kamēr otrs — izaicinošs, pretstatains, ar lieliem un izšķirīgiem melniem plankumiem un vēzienīgām līnijām uz tīri baltā.

Viens savos zīmējumos pieturējās pie cilvēka normālajiem anatomiskiem samēriem, otrs savus attēlus saspieda un izstiepa garumā, lai panāktu izaicinošu un līdz ar to paliekamu iespaidu. Savā mākslā mērenais un piemīlīgais bija slavs, nemierīgais, asais — anglo-saksis.

Taču, lai cik dažādi abi arī bija, vienā ziņā viņi bija radi savā starpā un radi arī jaunajam Sigismundam Vidbergam: visi trīs bija savas mākslas lielmeistari.

Un te nu būtu vieta pateikt dažus vārdus par šīs mākslas lielām un sarežģītām īpatībām, proti, tā ir „nelabojama" māksla, māksla, kuŗu nevar retušēt.

Franču modernais Monteņs — Alens savos *Propos* vērš uzmanību uz kādu visai zīmīgu faktu, ko atzīmējām šī raksta *motto*, proti „Zīmējums savā perfekcijā tikpat kā nav retušējams; glezniecība nav nekas cits kā retušēšana." Citiem vārdiem, melnbaltā māksla, īpaši tušā, prasa daudz drošāku roku, un, tas nu būtu galvenais — ļoti skaidru domāšanu, skaidru kompoziciju. Nebūtu varbūt pārspīlēti teikt, ka tā ir intellektuālākā no visām mākslām, ar šādu norišu secību: domāt, izdomāt, darīt. Gleznotājiem šai kārtībā atļautas arī ačgārnības, grafiķiem — nekad.

Goete kādreiz teicis, ka tas, kas nezina svešas valodas, nezina arī savējo. Tas pats attiecināms uz ikvienu mākslinieku. Mēs viņu īsti nepazīstam, ja mums nav bijis iespējas viņu salīdzināt ar citiem.

Ievērojot to, ka Berdsleja tematika tuvāka Vidberga tematikai un mums arī brīvāk pieejami Berdsleja darbi, tagad pievērsīsimies Berdsleja un Vidberga salīdzinājumam, sākot ar kopējiem elementiem.

Kopējs abiem ir viņu perfektā spalvas pārvaldīšana. Berdslejs — kā šī raksta pirmajā motto minēts — teicis: „Es cenšos no katras atsevišķas līknes vai taisnes izdabūt laukā, cik vien iespējams." To pašu dara arī Vidbergs un ar ne mazākiem panākumiem.

Vidbergam māksla, vispirms, atvasināma no vārda mācēt, prast, uz mata tāpat kā grieķiem tas pats vārds — *technikē* — apzīmēja vienā laikā prasmi, izveicību un mākslu. Bez mācēšanas nav un nevar būt mākslas.

Ir Berdslejs, ir Vidbergs līknes un taisnes pārvalda ar apbrīnojamu virtuozitāti.

Abi ārēji ir dendiji. Abi mūzikāli apdāvināti un vairāk nekā veikli klavierniеki. Abi tematikā pievērsušies arī Hellādai, abiem bijis savs grieķu darbu illustrēšanas posms, abiem — savs grieķu vāžu periods. Gluži kā Kitsam, kurš savā pazīstamajā „Odā grieķu urnai" bija devis visu īsto dzejnieku un mākslinieku ticības apliecinājumu, ko izraisīja grieķu urna, viņam atklājot, ka

„Beauty is truth, truth beauty — that is all
Ye know on earth, and all ye need to know."

(Skaistums ir patiesība, patiesība — skaistums, — tas ir viss, ko tu zemes virsū zini, un — viss, kas tev jāzina").

Berdslejs bija illustrējis *Lizistratu*, Vidbergs — *Dafni un Chloju* un *Bilitis dziesmas*. Viens, tātad, illustrējis Aristofanu, otrs Longu un grieķu garā metamorfizēto Pjeru Luisu. Abi illustrējuši Manonu Lesko.

Bet te tad arī abu līdzība beidzas un sākas atšķirības.

(Turpinājums sekos)

Veltas Stottes

Viena no labākajām, ja, varbūt, ne pati labākā mūsu jaunākās paaudzes dziedātāja ir Velta Stotte. Viņu tikko dzirdējām Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojumā. Zaudēja tie, kas nebija ieradušies, jo ar savu māksliniecisko kvalitāti Nujorkas viešņa bija pelnījusi lielāku uzmanību. Šie vārdi nav domāti kā pārmetums abonentiem, bet drīzāk lūgums pārvarēt neuzņēmību, lai uz priekšu tā nebūtu, jo Koncertapvienības darbam, bez tīri mākslinieciskā satura, ir vēl kāds idejisks apakštonis, kas tomēr būtu jāsadzird.

Velta Stotte klausītājus savaldzināja ar savas balss ļoti pievilcīgo tembru. Viņas dziedājums — kupls un izlīdzināts, brīvi skanēja visos balss posmos. Priekšnesums liecināja skolu, darbu un talantu, izceļoties ar sevišķi izkopto elpas techniku.

Krāšņi izskanēja „Ritorno Vincitor" no op. Aida, programmas pirmās daļas beigās. Bija spraigums un plašums visās iekšējo izjūtu pakāpēs; vienīgi ārējie kontrasti varēja būt pilnīgāki! Klusinātās vietas izskanēja tikai mecco piano. Bet tieši ša-

jā, tik iemī[…] pianissimo [...] sīs iedziedā[...] miem laikie[...] su pavadīj[...] Timermane[...] dzot vajadz[...] krāsas arī [...] Bija nevaīn[...]

Ja progra[...] ja veltīta [...] riem, snied[...] nam darba[...] tad otrā [...] lija lielāku [...] iesākoties [...] dziesmām, [...] radušās A. [...] ža gados, [...] jas. Viņu [...] pārdzīvoju[...] godbijības [...] aiz sevim [...] nav starp [...] dzirdēta [...] mazām sā[...] lielām top [...] niste, liek[...] nelaimīgo [...]

Sekoja [...] mas. „Nem[...] jau vairāk[...] kuŗiem V. [...]

Edīte Timermane un Velta [...]

JĀNIS SARMA

(42. turpinājums)

Izraēļa vīri ārkārtīgi mīlēj[...] tāpēc ikviens spaids tos sarūgtināja [...] Sālemas ķēniņš tādēļ Izraēļa novados [...] nīts ne mīlēts, un to mīta ne viens vi[...] spēcīgs vīrs, kurš domāja, ka tam vairā[...] dīt par Izraēli nekā Sālemas ķēniņam. [...] klāti par šādām tiesībām runāja Šēba[...] bagātākais vīrs nelielajā Benjāmina c[...] derēja neviens plaši kviešu lauki, bet arī [...] zu, ēzeļu un jūga vēršu pulki. Šēbas [...] Rāmā, kur bija plašākais un greznākais[...] varēja pārredzēt plašu apgabalu ar cie[...] zām nocietinātām pilsētiņām. Tagad pl[...] laikā tur valdīja liela dzīvība: pa kalna[...] kām šurp un turp plūda ļaužu bari, vi[...] debesīm pacēlās dūmu stabi — tur notik[...] gas svinības.

Patlaban Šēbas plašā nama jum[...] pilns, jo tur bija sapulcējušies Rāmas[...] nopietnākie namnieki, Šēbas radi un d[...] mo reizi tie te bija aicināti, jo Šēba b[...] gāts un lepns vīrs, bet arī viesmīlīgs u[...]

...urvim

...cietējai sarkanai Ķīnai miljo... ...n'em tonnu kviešu un pie tam ...dalēji uz kreditu. ASV savukārt ...ar tiem apgādāja Pad. Savienību. ...Par šiem darījumiem ir vērts ...atminēties Rietumvācijas bij. ...kanclera Dr. K. Adenauera vār...dus: „Es domāju, tā ir briesmī...ga kļūda. Ja Rietumu sabiedro...tie ir gatavi palīdzēt Pad. Savie...nībai, tad man jāsaka, ka tikai ...muļķa tēlī izvēlas pašī sev mies...nieku."

...Lai uzskatāmāk raksturotu Rie...tumeiropas valstu tirdzniecību ...ar komunistiskajām Austrum...eiropas valstīm, pieminēšu ze...māk lasāmus skaitļus, kas rāda ...no Rietumiem uz Austrumiem ...1964. gada pirmā pusē eksportē...to preču vērtību (miljonos £).

...Tie ir šādi:

Rietumvācija	194,7
Japāna	71,0
Anglija	54,4
Itālija	42,6
Francija	36,7
Austrija	33,7
Zviedrija	21,5
Šveice	10,1

...Tātad, no pieminētām 8 val...stīm Padomju Savienības sfai...rā ietilpstošās komunistiskās ...valstis pusgadā laikā ir saņēmu...šas dažādas preces: fabriku ie...kārtas, darba mašīnas u. t. t. ...464,7 milj. mārciņu vērtībā. Un ...tas ir noticis koeksistences ie...tvarós un ...apgalvo — saspīlējuma mazinā...šanai starp Austrumiem un Rie...tumiem. Sak, jo kuplāk plauks ...veikali, jo drīzāk izlīdzināsies ...politiskās domstarpības. Šāda ...uzskata aizstāvji neapšaubāmi ...aloojas, jo „kā arī vilku baro, ...tas tomēr tiecas uz mežu."

...Rietumnieki ir ne tikai vārda ...tiešā nozīmē barojuši komunis...tisko nometni (kviešu piegāde ...Pad. Savienībai un sarkanai Ķī...nai), bet ar torsēto fabriku ie...kārtu un darba mašīnu piegādi ...ir kāpinājuši tās rūpniecības ...potenciālu. Komunisti pateicī...SV ba par šo palīdzību ir tā, ka vi...ņi censās sagraut Rietumu poli...tisko un saimniecisko sistēmu, ...ņu kā arī sociālo iekārtu. Tāpēc ...ier dauds vairāk ir pamatots ...skats, ka ar iepriekšējās rindi...ņās pieminētiem un citiem ne...pieminētiem veikalnieciskiem da...5 rījumiem konsekventi tiek no...stiprinātas komunisma pozīci...jas pasaulē. To sevišķi der ievē...rot tiem valstsvīriem un publi...cistiem, kas teicas apkarojam ...komunismu, bet tajā pašā laikā ...slēdz ar komunistiem abām pu...sēm izdevīgus veikalnieciskus ...darījumus. Bez šaubām šie darī...200 jumi rietumniekiem dod labu ...peļņu, bet, šķiet, vai nu viņi ne...kad nav dzirdējuši vai arī pie...mirsuši Ļeņina teiktos vārdus, ...„kapitālisti pārdos pat virvi ...pašu pakāršanai, ja viņi tikai ie...gūs par to peļņu." Tātad, jo vai...rāk tiks torsēts eksports uz ko...munistisko nometni, jo strau...jāk tuvosies eksportieru pakār...šanas moments. Caveant, con...sules, communismus ad portam!

...„Es censos no katras atseviškas ...izdabūt laukā, cik vien iespē...ara arī Vidbergs un ar ne mazā...m.

...māksla, vispirms, atvasināma no ...st, uz mata tāpat kā griekiem ...technikē — apzīmēja vienā laikā ...un mākslu. Bez mācēšanas nav ...slas.

...r Vidbergs liknes un taisnes pār...amu virtuozitāti.

...diendiji. Abi mūzikāli apdāvināti ...veikli klavierieki. Abi tematikā ...diellādai, abiem bijis savs grieķu ...posms, abiem — savs grieķu ...zi kā Kitsam, kurš savā pazīsta...„urnai" pēdējā devis visu isto dzej...nieku ticības apliecinājumu. ko ...rna, viņam atklājot, ka ...ruth, truth beauty" — that is all ...earth, and all ye need to know." ...r patiesība, patiesība — skais...ss, ko tu zemes virsū zini, un — ...na").

...a illustrējis *Lizistratu*, Vidbergs ...oju un *Bilitis dziesmas*. Viens, tā...ristofanu, otrs Longu un grieķu ...ēto Pjeru Lulsu. Abi illustrējuši

...abu līdzība beidzas un sākas

...turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

Veltas Stottes koncerts Toronto

Viena no labākajām, ja, varbūt, ne pati labākā mūsu jaunākās paaudzes dziedātāja ir Velta Stotte. Viņu tikko dzirdējām Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojumā. Zaudēja tie, kas nebija ieradušies, jo ar savu māksliniecisko kvalitāti Nujorkas viešņa bija pelnījusi lielāku uzmanību. Šie vārdi nav domāti kā pārmetums abonentiem, bet drīzāk lūgums pārvarēt neuzņēmību, lai uz priekšu tā nebūtu, jo Koncertapvienības darbam, bez tīri mākslinieciskā satura, ir vēl kāds idejisks apakštonis, kas tomēr būtu jāsadzird.

Velta Stotte klausītājus savaldzināja ar savas balss ļoti pievilcīgo tembru. Viņas dziedājums — kupls un izlīdzināts, brīvi skanēja visos balss posmos. Priekšnesums liecināja skolu, darbu un talantu, izceļoties ar sevišķi izkopto elpas techniku.

Krāšņi izskanēja „Ritorno Vincitor" no op. Aida, programmas pirmās daļas beigās. Bija spraigums un plašums visās iekšējo izjūtu pakāpēs; vienīgi ārējie kontrasti varēja būt pilnīgāki! Klusinātās vietas izskanēja tikai mecco piano. Bet tieši šajā, tik iemīļotā ārijā, attiecīgās pianissimo frazes klausītāju ausīs iedziedātas jau no neminamiem laikiem. Par to ar ļoti klusu pavadījumu izcēlās Edīte Timermane, tikpat labi sniedzot vajadzīgo atbalstu un nokrāsas arī kāpinājuma vietās. Bija nevainojams ansamblis.

Ja programmas pirmā daļa bija veltīta vairāk cittautu autoriem, sniedzot no katra pa vienam darbam (izņemot Grīgu), tad otrā — latviskā daļa — solīja lielāku stila viengabalainību, iesākoties ar Alfrēda Kalniņa dziesmām. Visas šīs dziesmas radušās A. Kalniņa pēdējos mūža gados, un nākušas no Latvijas. Viņu izskaņa, bez mūzikālā pārdzīvojuma, izraisīja dziļas godbijības jūtas, kādas atstāj aiz sevim lieli cilvēki, kuri vairs nav starp mums. Nebija sen dzirdēta Ērikas Freimanes „No mazām sāpēm sirds raud, no lielām top klusa", kurā komponiste, liekas, iemūžinājusi savu nelaimīgo likteni.

Sekoja divas T. Ķeniņa dziesmas. „Ņem mani līdz" dzirdēta jau vairākos priekšnesumos, no kuriem V. Stottes bija pārākais. Dziesma šoreiz ieguva drošu, it kā jaunu izskaņu, beidzot izraisoties savā īstajā mūzikālajā struktūrā. Otra — „Virpuļu jūŗa" valdzināja ne tikai ar dziedājumu, bet arī ar ļoti labskanīgo pavadījumu.

Melodiskā skaistuma un īpatnēji „neticīgo" akordu dēļ jāpiemin Berino „Ticība." Patīkami, ka dziedātāja programmas latviskajā daļā bija izvēlējusies gandrīz tikai maz pazīstamus, vai pavisam nepazīstamus darbus — pie tam visus — augstvērtīgus. To gluži nevarēja teikt par piedevām. Ivanova dziesmas „Arāja ticība" mūzikālā nozīme savu laiku pārdzīvojusi — vairs palicis tikai patriotiskais teksts — un — to nebūtu ieteicams dziedāt sievietei. Bet, raugoties pāri visām sīkajām kļūmēm, kas vienmēr un visur iezīmē mākslas cilvēcīgo aspektu, Veltas Stottes un Edītes Timermanes sniegums klausītājiem daudz deva.

Abas mākslinieces saņēma aplausus un daudz ziedu.

Marta Tūtere.

Elmas Kalves

ATZĪŠANĀS

Mīlu es Tevi,
Kamdēļ gan liegt to,
Dziļāko jūsmu
Dvēselē manā.

Ilgas pēc Tevis
Kvēlas kā liesma
Sauc Tevi, aicina:
Nāc,— nāc —!

Sniedz manim roku
Spiedienam siltam,
Maigāko skūpstu
Kaistošām lūpām.

Aizmirst ļauj visu,
Tik kopā ar Tevi
Ieslīdēt dzīvē,
Kā skaistākā sapnī!

Edīte Timermane un Velta Stotte.

Skaists koncerts

Pagājušās svētdienas novakarē Toronto Sv. Jāņa baznīcā kupls apmeklētāju pulks dzirdēja vienu no šīs sezonas skaistākiem latviešu sabiedrībai domātiem koncertiem.

Jaunā, apdāvinātā dziedātāja Valija Melliņa (mecosoprāns) šim koncertam bija izvēlējusies J. Kalniņa un Jāņa un Jāzepa Mediņu darbus un septiņas cittautu komponistu dziesmas, no kurām dažas, retāk dzirdētas, iepriecināja ar īpato, skaisto mūzikas apdari. Šajās aprisēs sevišķi gribas atzīmēt divi ārijas no J. S. Bacha oratorijas „Svētā Mateja ciešanas" un S. Rachmaņinova dziesmu „Mūsu Tēvs, kas gaismu nes."

Valijai Melliņai ir spēcīga, skaista, bagāta balss. Viņas dziedājums visçaur izlīdzināts, dažkārt tas šķietami varētu būt pat dinamiskāks, spēcīgāks. Bet Melliņa nemeklē lētus efektus. Viņas pieeja komponista domai ir smalkjūtīga, vairāk kamerstila robežās, tā sakņojas sirsnīgā tieksmē pakļauties komponista pārdzīvojumam un dziesmas noskaņai (piem. J. Kalniņa vienkāršā, mazliet rezignētā „Par katru stundu").

Jāpateicas šī koncerta rīkotājām — draudzes dāmām, kas V. Melliņai deva iespēju parādīt savas īstās spējas un apdāvinātību. Nav noslēpums, ka pēc koncerta pagājušā rudenī, kad dziedātāja tikko bija pārcietusi smagu, ilgstošu slimību, viņa nevarēja Toronto latviešu sabiedrībai sniegt gluži to, ko būtu spējusi labvēlīgākos apstākļos. Tādēļ arī priekšstats par šīs izcilās jaunās dziedones varēšanu mūzikas laukā varbūt gluži neatbilda īstenībai. Liekas, ka tāpēc koncerta apmeklētāju vidū nebija redzams dažs labs no vērtīgu klasiskās mūzikas koncertu cienītājiem. Šoreiz viņi ir zaudētāji, jo Valijas Melliņas personā mums aug nopietna, respektējama dziesmu interprete, ar kuŗu varam lepoties ne tikai pašu lokā vien.

Cildinošus vārdus godam pelnījusi arī mūsu jaunā, apdāvinātā ērģelniece Anita Grigale. Viņa bija ne vien smalkjūtīga pavadītāja, bet, atskaņojot divus ērģeļu solo, pierādīja, ka ir lieliska ērģeļu virtuoze. Dievnamā iebūvētajām ērģelēm Anita Grigale lika skanēt kā instrumentam, kas ar savu izteiksmes līdzekļu bagātību darītu godu katram dievnamam vai koncertzālei.

Jācer, ka ar mīlestību un neatlaidību strādājot, Anita Grigale varēs drīz sagatavot patstāvīgu ērģeļu koncertu. Taisnība, īpaši Toronto, tādi koncerti dzirdēti pavisam reti, bet nopietnas mūzikas cienītājiem tie vienmēr sagādājuši lielu prieku.

Anitai Grigalei ir visas dotības sasniegt šo mērķi.

Paldies abām māksliniecēm par skaisto svētdienas novakari!

Arn. L.

Juozs Girņus (Juozas Girnius)

KRISTĪGĀ ATBILDĪBA

(Pēcvārdi grāmatai „Cilvēks bez Dieva" Zariņu Jāņa tulk.)

Ievada daļās skārām teisma un ateisma attieksmes, vaicājot, kā ir iespējams teisma un ateisma dialogs, par spīti to principiālai pretišķībai. Uzskatīdami par galvenajiem Dieva apliecinātājiem cilvēkā nemieru nāves un vainas priekšā, izvērtām šo dialogu paša cilvēka bez Dieva analīzē. Atklādami, ka nemirstības un skaidrības ilgas cilvēkā ir neapslāpējamas, arī tad, kad cilvēks Dievu noliedzis, par Dieva apliecinātāju beidzot atzinām arī pašu dzīvi bez Dieva. Nobeiguma vārdus veltījām teistu un ateistu attieksmēm, gribēdami pasvītrot kristīgo atbildību a) pretišķību ateismam nepārvērst pretišķībā pret pašu cilvēku bez Dieva, un b) neaizmirst savas pašu vainas, ka ateisms izcēlies.

Dievs ir. Taisnīgi viņu atzīt, maldīgi — noliegt. Kā doktrīnas teisms un ateisms ir absolūtas patiesības un maldu pretišķība. Tomēr nekādā ziņā par tādu pašu pretišķību nav jāuzskata teisti un ateisti. Noliegt ateismu kā maldīgu nenozīmē noniecināt pašus ateistus. Citas ir attieksmes ar ateisma doktrīnu un citādas tās ar pašiem ateistiem kā cilvēkiem.

Mācības (doktrīnas) un dzīves lauki ir atšķirīgi. Dzīves īstenībā patiesība un maldi neatšķiŗas tā, kā tie atšķiŗas paši par sevi. Doktrīniski varam būt pārliecināti, ticēdami uz Dievu, jo netieši Dievu apliecina arī pati dzīve bez Dieva ar savu niecību un nīcību. Taču nevaram justies mierīgi dzīvē, kur jautā nevis abstrakti par patiesību, bet konkrēti,cik mēs paši esam taisni. Doktrīniski pietiek saprast Dieva pierādījumus kā visā esošā (irā) slēpjošos viņa apliecinājumu. Dzīvē nākas Dievu pašiem apliecināt pavisam citādā nozīmē, nekā kad par Dieva apliecinājumu uzskatām arī pašu nīcību bez Dieva. Teorētiskā teisma patiesība nepadara pati par sevi padara visus ateistus netaisnus. jau visus teistus taisnus, tāpat kā teorētiskā ateisma maldi nepadara visus ateistus netaisnus. Taisnie un netaisnie īstenībā neatšķiŗas tikai ar ticību vai neticību uz Dievu. Teistu un ateistu nešķiŗ tāds pats bezdibenis, kāds atšķiŗ teismu un ateismu. Dzīvē nākas aiz kauna nosarkt par daudziem „savējiem", tāpat arī par sevi, un nākas pagodināt daudzus „svešos." Ieraugām taisnīgus cilvēkus tajos, kas doktrīniski ir sveši, tāpat netaisnos to vidū, kuŗi doktrīniski ir savējie. Nav pamata „savējo" tāpatināt ar taisnīgumu, bet „svešo" ar netaisnīgumu. Doktrīnārais un morālais taisnīgums ne vienmēr iet kopā, tāpat arī doktrīnārais un morālais netaisnīgums.

Kā tas iespējams? Vispār pazīstama vecā romiešu patiesība: redzu un slavēju labu, bet sekoju ļaunam. Bet savā ziņā te der arī otrāda patiesība: var maldīgi domāt, bet taisnīgi dzīvot. Ir sakars ieskatiem ar dzīvi, bet tas ir pakļauts nevis viennozīmīgai nepieciešamībai, bet gan cilvēka dabas nepastāvībai. Kā cilvēkam iedzimta skaidrības alka, tāpat iedzimts arī kārdinājums uz ļaunu. Arī zinot, kas ir labs, iekārojam, izūtam vilinājumu uz ļauno. Bet tāpat arī otrādi — arī padodoties kārdinājumam, nepazūd slāpes no tā atbrīvoties. Visiem ir tā pati daba, lai arī atšķirīgi būtu sevis ieskatījumi. Nav šaubu — ir bezgala liela atšķirība, vai cilvēks sevi uztveŗ kā Dieva radījumu, vai arī tikai par dabas evolūcijas veidojumu. Tāda vai citāda sevis uztvere nevar palikt nenozīmīga cilvēka ētiskā nostājā. Taču arī tad šis faktors nav galīgi izšķirīgais, jo arī maldīga sevis izpratšana nepārmaina cilvēka dabu, kā — otrādi izvēršot — arī taisnīga sevis izpratne nav pilnīga drošība, ka cilvēks būs tāds, kādam tam klājas būt.

Šeit ir pamats tam morāles paradoksam, ka ateists var dzīvot tā, it kā viņš ticētu Dievam, bet teists — it kā noliegtu Dievu. Dievs ir, lai arī cik būtu viņa noliedzēju, jo, runājot ar agrāk citētā T. S. Eliota vārdiem, ja visa šī noliegšana būtu patiesa, tad nevarētu būt arī pašu noliedzēju. Cilvēks paliek mūžībai aicināts Dieva radījums arī tad, kad viņš noliedz šo aicinājumu, neticēdams Dievam. Lai cilvēks pats sevi kā ieskatītu, šis aicinājums nejūtami modina nemieru un tādā veidā skubina nenogrimt ikdienā. Tādēļ arī ateistu vidū varam sastapt tādus, kas, kaut arī neticēdami mūžībai, tiecas dzīvot tā, it kā ticētu Mūžīgai Būtei. No otras puses skatoties, kā skaidrības ilgas mudina arī ateistu dzīvot „kristīgi", tāpat iesakņojusies vaina var arī ticīgā dzīvi pārvērst par dzīvi bez Dieva. Tāpēc arī ir ticīgie, kas dzīvo ateistiski tādā nozīmē, ka katrs grēcinieks ar savu dzīvi ir cilvēks bez Dieva. Vienkārša Dieva atzīšana vēl nenovērš bezdievību dzīvē, jo ar Dievu vajadzīvot, ne tikai viņu zināt. Arī tie, kas zina Dievu esam, praktiski viņu noliedz ar katru grēkošanu. Ateisms ir ikvienā vainas darījumā.

Ja doktrīnārā laukā teistam arī būtu kārdinājums justies pārākam, tad dzīves īstenībā šis kārdinājums sabrūk, visus vienlīdz atrodot par tādiem pašiem cilvēkiem. Nav tiesību katru ateistu tūdaļ uzskatīt par „netikli", kam nerūp ne taisnība, ne tikums. Tāpat nav pamata arī vispār ateismu uzskatīt par noziegumu. Ir maldīgas pārliecības, bet neviena sirsnīga pārliecība nav noziegums.

Tas sakāms arī par ateismu, īpaši tādēļ, ka Dieva atrašana nav tikai prāta meklējumu lieta.

(Turpinājums sekos)

Mirdza Nāruna - Bogdanoviča, A. Gedulis un Ilze Štrāle - Didrichsone pēc V. Dārziņa darbu koncerta Toronto.

JĀNIS SARMA

SĀLEMAS ĶĒNIŅŠ

ROMĀNS

(42. turpinājums).

Izraēļa vīri ārkārtīgi mīlēja brīvību un tāpēc ikviens spaids tos sarūgtināja un apvainoja. Sālemas ķēniņš tādēļ Izraēļa novados nebija ne cienīts ne mīlēts, un te mita ne viens vien bagāts un spēcīgs vīrs, kurš domāja, ka tam vairāk tiesību valdīt par Izraēli nekā Sālemas ķēniņam. Pavisam atklāti par šādām tiesībām runāja Šēba Bikras dēls, bagātākais vīrs nelielajā Benjāmina ciltī, kam piederēja nevien plaši kviešu lauki, bet arī lieli aitu, kazu, ēzeļu un jūga vēršu pulki. Šēbas nams atradās Rāmā, kur bija plašākais un greznākais. No tā jumta varēja pārredzēt plašu apgabalu ar ciemiem un mazām nocietinātām pilsētiņām. Tagad pļaujas svētku laikā tur valdīja liela dzīvība: pa kalna šaurajām takām šurp un turp plūda ļaužu bari, vietvietām pret debesīm pacēlās dūmu stabi — tur notika kādas kopīgas svinības.

Patlaban Šēbas plašā nama jumts bija ļaužu pilns, jo tur bija sapulcējušies Rāmas turīgākie un nopietnākie namnieki, Šēbas radi un draugi. Ne pirmo reizi tie te bija aicināti, jo Šēba bija nevien bagāts un lepns vīrs, bet arī viesmīlīgs un jautru sarunu, deju un dziesmu mīlētājs, kāpēc sanāksmes viņa namā nekad nebija garlaicīgas. Arī šodien, kad pļaujas svētku svinības bija sasniegušas augstāko pakāpi, Šēbas viesi gaidīja, ka viņš tiem sagatavojis kaut ko sevišķu, kas visus pārsteigs un iepriecinās. Daļa viesu, jau krietni iereibuši, gulēja zemājos zviļņos ap bagātīgi ēdieniem piekrauto galdu, kamēr citi bija izstiepušies uz jumta klonā izklātajām mīkstajām segām. Tos apstaigāja Šēbas kalpotājas un pienesa lēznus sudraba traukus ar brūni apceptiem aunu gurniem, kas bija aplikti sautētām kviešu vārpām. Katrs bez tam saņēma sudraba kausu, kur kalpotāji pēc katra vēlēšanās iepildīja vai nu stipro dateļu alu vai jauno vīnu.

Nama pagalmā dzīroja Šēbas lauku īpašumu rentnieki un kalpi, kas, atgādājuši uz viņa pilsētas nama noliktavām un pagrabiem lauku ražojumus un izrēķinājušies par tiem ar nama pārvaldnieku, tagad baudīja saimnieka laipno devību, ēzdami un dzerdami, ko tiem cēla priekšā Šēbas kalpotāji. Visi bija priecīgi par to, ka nama pārvaldnieks šoreiz nebija pārāk izvēlīgs un neko neteica, ja viens otrs no rentniekiem mazliet blēdījās ar mēru un svaru.

— Mans kungs tevi labi pazīst,— pārvaldnieks zobgalīgi teica, kad kāda blēdība kļuva pārāk gaiši redzama,— tāpēc piedod, ko tu gribi noslēpt, cerēdams, ka tu nākotnē sapratīsi, kas tev par to jādod pretī. . .— Tā bija tumša valoda, kas sevī slēpa norādījumu, kas nevienam nebija gaiši saprotama. Tomēr ikviens saprata, ka aiz Šēbas labvēlības kas slēpjas.

Pats Šēba sēdēja savu viesu vidū nama jumtā raibu, mīkstu segu klātā krēslā. Viņš bija stalta auguma un platiem pleciem vīrs, par kuŗu varēja domāt, ka tas prot jo veikli rīkoties ne vien ar vīna kausu, bet arī ar šķēpu vai zobenu. Ka viņš to arī bija darījis, to rādīja neglīta vīle labajā vaigā, ko kādreiz zobena cirtiens bija atstājis piemiņai. Šēbas skats bija, kā likās, laipns, bet šai laipnībā varēja saskatīt cietu un stūrgalvīgu mirdzumu. Reizu reizēm pacel-dams kausu, Šēba tam pāri vēroja savus viesus. Viņš izlikās vairāk iereibis nekā patiesībā bija, lai neviens neievērotu to, ka cilādams kausu, tai pašā laikā vēroja, vai viņa aicinājumam piedalītis šī vakara dzīrēs paklausījuši visi aicinātie. Vērodams, ka to, kas nebija atnākuši, pavisam maz, viņu apmierināja. Viņš reizu reizēm satvēra rokā savu brūno pilnbārdu, kurā tāpat kā melnajos matos vēl neredzēja neviena sirma pavediena. Nē, tādu, kas teica ne, kad Šēba Bikras dēls teica jā — tādu nebija daudz!

Kad dzīru prieki sāka sist jo augstu vilni un iereibušie viesi maz vairs klausījās cits citā, bet ikviens domāja par to, kā pašam parādīt savu asprātību un gudrību, Šēba domāja, ka pienācis brīdis, lai gādātu par dzīru pēdējo un augstāko baudu. Viņš spēcīgi sasita plaukstas, lai apklusinātu skaļās valodas un sauca:

— Lai nāk šurp izraēļa meitas ar stabulēm un lai ielīksmo mūsu dvēseles ar dziesmām un dejām, jo ko gan tas līdz, ja Kungu Kungs kādam devis mantu un godu, ka tam priekš savas sirds nav nekāda trūkuma no visa, ko vien tas grib, un tomēr tas neatrod laiku ne ēšanai, ne dzeršanai, ne acu, ne ausu priekam? Un ja šis vīrs arī dzemdētu simts bērnu un pats dzīvotu jo daudzus gadus, tad es teiktu, ka nelaikā dzimis bērns ir par to laimīgāks. Tādēļ es slavēju prieku, ko cilvēkam dod ēšana un dzeršana. Lai ēdam savu maizi un dzeram vīnu ar labu prātu, jo kas ir dzīvs, tam ir cerība, un dzīvs suns der vairāk nekā beigts lauva.—

Šie Šēbas vārdi visiem patika un visapkārt atskanēja labvēlīga atbalss:

— Lai priecājamies, pirms sudraba virve trūkst un zelta trauks saplīst, un akas smeļamais trauks izkalst, un akas skritulis salūzt!

— Lai priecājamies, jo dzīres top rīkotas priekam un vīns ielīksmo tos, kas ir dzīvi un nauda to visu gādā!—

— Lai priecājamies, jo sauja pilna ar prieku ir labāka nekā, ja abas rokas pilnas ar pūlēm un grābstīšanos pēc vēja!—

Šiem saucieniem skanot, kalpotāji atbrīvoja telpas vidu no zviļņiem un noklāja tur karmīnsārtu, dīvainiem rakstiem rotātu lielu grīdsegu. Un tūliņ, kā no zemes izlīdušas, parādījās dejotājas, lokanas un vieglas kā kaķes. Tērpušās caurspīdīgos plīvurveidīgos tērpos, kas to ķermeņus drīzāk padarīja kairinošus nekā apsedza, viņas lēnos un ritmiskos soļos gāja apkārt brīvajam laukumam, gribēdamas sevi parādīt skatītājiem no visām pusēm. Dažas no tām klusu stabulēja, citas trinkšķināja astoņstīgu psalterus. Tā nebija nekāda īsta mūzika, bet skaņās pausts kautrīgs izskaistināto ķermeņu piedāvājums baudai. Un likās tā, ka katrai dejotājai bija tikai viena vēlēšanās — pirmai saistīt pie sevis baudītāju acis.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors Rudolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209. Scarborough, Ont. Tālr. 759—8076

⊙ Latvijas Mākslas Akadēmijas korporācijas Dzintarzeme ceļojošā gleznu izstāde, kas bija paredzēta Toronto 27. un 28. martā Sv. Jāņa baznīcas telpās, sevišķu apstākļu dēļ atsaukta un nenotiks.

⊙ Latviešu nama akciju sabiedrības valdes rīkotais vakars bija pulcējis ap 90 apmeklētāju. To atjautīgi vadīja P. Plisis, bet šī gada izraudzītais „Timmijs," 10 g. v. Herberts Bērziņš pastāstīja par ziedoto līdzekļu izmantošanu fiziski deformēto bērnu ārstēšanai. R. Blaumaņa dzejoļus deklamēja Maija Ķuze un DV teātŗa aktieŗu grupa (H. Miķelsons, F. Vilmanis, M. Ķuze un A. Bencone) jautrā uzvedumā klātesošos iepazīstināja ar nama akciju pārdošanas panākumiem un neveiksmēm. Bez tam H. Miķelsons dziedāja vairākas kuplejas, dodot visai sarīkojuma norisei jautru ieskaņu.

⊙ TLB inženieŗu un techniķu kopas sanāksmē 19. martā Latviešu namā inž. A. Podnieks referēja par atklāto ūdeņu problēmām. Referents beidzis Latvijas universitāti, pēc tam strādājis Rīgas pilsētas valdē, bet Kanadā nodarbināts pie Kore and Story Consulting Engineering sabiedrības. Viņš ir arī vairāku ūdens pētniecības speciālo organizāciju biedrs kā ASV,tā arī Kanadā.

Savā referātā A. Podnieks norādīja, ka Ontario provincē katru dienu patērē 34 biljoni galonu ūdens; pašreiz izlieto 27 proc. no visa pieejamā ūdens daudzuma. Ir aprēķināts, ka 2000. g. izmantos jau 80 proc. pieejamā ūdens, pie kam ap 50 proc. izlieto spēkstaciju darbināšanai un kuģošanai (slūžām. u.t.t.). ASV jau tagad 40 proc. iedzīvotāju lieto reiz jau lietotu ūdeni, bet ap 2000. gadu tur patēriņš būs 6 reizes lielāks nekā pieejamais ūdens daudzums. Tādēļ ūdens attīrīšanai izmanto dažādas metodes. Ir tādas ķīmiskas vielas, kuŗas nevar atdalīt no ūdens, kā piem., dažādus mazgājamos līdzekļus. Vēl nav pilnīgi noskaidrots, kādu iespaidu šīs ķīmikālijas atstās uz cilvēku veselību garākā laika posmā. Netīrība un ķīmikālijas veicina arī kaļķu rašanos, pūšanu un dūņas. Dabīgos rezervuāros aļģu pūšana savukārt sagandē ūdeni. Turpretī organiskās vielas parasti ir daudz vieglāk iztīrīt no ūdens kā neorganiskās.

Pirms 1955. gada Ontario ūdeņus kontrolēja Veselības departaments, bet kopš 1955. g. nodibināta atsevišķa iestāde, kam tiesības sodīt kā privātas personas, tā arī uzņēmumus un pašvaldības par ūdens sagandēšanu un vispārējo noteikumu neievērošanu.

● Latviešu nama koncertflīģeļa iegādei otrs koncerts tiek rīkots 4. aprīlī, plkst. 6 vakarā. Šoreiz to sagatavo Karaliskās konservātorijas mācības spēks, diriģents A. Strombergs, kas veiks arī pavadījumus solistiem Martai Makvikarei un Jurim Cīrulim. Bez tam paredzēts arī A. Stromberga vispārējs pārskats par operām un operetēm, ko papildinās ar skaņu lentēm. Šinī koncertā, tāpat kā pirmajā, ko organizēja prof. T. Ķeniņš, visi mākslinieki piedalās bez atlīdzības, atlikumu novēlot koncertflīģeļa iegādes fondam. Fondā $100.- iemaksājusi Vilhelmīne Remess.

Nama inventāra papildināšanai pēdējā laikā G. Āpše ar ģimeni ziedojusi galdsegas $105.- vērtībā, I. Zamlovskis 25 dučus glāžu un Anna Tilupe darbu galdsegu gatavošanai.

⊙ Sv. Andreja ev.-lut. draudzes dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais bazārs un draudzes vakars bija pulcinājis 350 apmeklētāju. TLTA Sestdienas ģimnazijas drāmatiskais pulciņš režisora H. Miķelsona vadībā uzveda fragmentus no R. Blaumaņa lugas „Pazudušais dēls" un Ed Vulfa „Līnis murdā," kas guva nedalītu skatītāju atzinību. Ātri tika izpirktas arī visas mantu loterijas lozes un dzīva rosība valdīja pie dāmu komitejas klātajiem tējas galdiem. Sarīkojums deva draudzes dāmu komitejai $1122.- ienākumu.

⊙ Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koŗa gadskārtējais koncerts, pēc skaita 13., notiks Sv. Andreja baznīcā 10. aprīlī, plkst. 8 vakarā. Bez draudzes koŗa diriģenta A. Purva vadībā piedalīsies vēl soliste Malga Dežardēna un brīvmāksliniece Edīte Timermane ar ērģeļu pavadījumiem un solo.

⊙ Sv. Josefa slimnīcā 76 gadu vecumā miris Jēkabs Lāpa. Viņu pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu 23. martā izvadīja māc. A. Čops. Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri, 4 meitas ar znotiem un 7 mazbērnus.

SLĒPĒTĀJU SACENSĪBAS ĒRGĻU LIGZDĀ

Visi latviešu slēpētāji aicināti piedalīties 28. martā izbraukumā uz S. Vasarāja ziemas sporta parku Ērgļu ligzdā. Sacensības sāksies plkst. 11. un tās izcinīs S. Vasarāja dāvāto kausu. Pieteikšanās sacensību dienā Ērgļu ligzdā vai iepriekš zvanot V. Kļaviņam: RO2-7188.

Šis būs pēdējais lielākais ziemas sezonas latviešu slēpētāju salidojums.

VECAIS LATVIEŠU STRĒLNIEKS — JUBILĀRS

Kārlim Tregubenko 1. aprīlī piepildās 75 mūža gadi. Viņš ar dzīvesbiedri Liliju pirms vairāk kā desmit gadiem ieceļoja Kanadā no Dānijas un apmetās pie savas meitas Helmas Kukuru ģimenē Toronto.

Jubilāra godināšana notiks 3. aprīlī, pl. 6 vak., 95 Edgecroft Rd..

K. Tregubenko dzimis un sava mūža lielāko daļu pavadījis Rīgā. Bijis mācīts tirgotājs manufaktūras nozarē, bet vēlākos gados strādājis dažos citos saimnieciskos uzņēmumos. Jubilārs līdztekus rosīgi darbojies arī sabiedriskajā dzīvē.

Izceļoties 1. pasaules kaŗam, Tregubenko iesauca cara armijā. Viņš cīnījies latviešu strēlnieku pulkos kā virsnieks, piedalījies Rīgas aizstāvēšanas cīņās pret vāciešiem. Par spīti cienījamam vecumam, Tregubenko līdz pat šai dienai nav pazaudējis dzīves prieku, jauneklīgo sparu un žirgtumu. Līdztekus pensijai, viņš vēl šodien strādā algotu darbu kādā saimnieciskā uzņēmumā.

Bez vecajiem strēlniekiem Tregubenko ilgus gadus ir arī Daugavas Vanagu organizācijas loceklis. Kā sirdsskaidram cilvēkam viņam ir daudz draugu un labvēļu.

Daudz baltu dieniņu!

—rs.

PASKAIDROJUMS

Daugavas Vanagu organizācijas Kanadā vadība saņem pārmetumus par dažu rakstu ievietošanu „Latvija Amerikā." Respektējot brīvās preses principus, DV izdotajā laikrakstā ir parādījušies raksti, kuŗi ne vienmēr izteic redakcijas vai DV organizācijas viedokli. Tas pats sakāms par laikrakstā ievietotām mākslas kritikām. Arī tajās ir izteikti tikai kritiķu vērtējumi par attiecīgu notikumu mākslas dzīvē. Minētais attiecas arī uz Čikāgas vīru koŗa Daugavieši pagājušā gada koncerta Toronto kritiku.

Esmu pārliecināts, ka ne tikai Daugavas Vanagi Kanadā būs patiesi priecīgi redzēt un dzirdēt vīru kori Daugavieši nākošajos Dziesmu svētkos Toronto un turpmākos koncertos Kanadā.

R. Epneris
DVKV priekšsēdis.

Redaktora A. Kundrata godināšana

Pateicībā par draudzīgo atbalstu latviešu jaunatnes centieniem red. A. Kundratu goda dienā sveica arī LNJAK pārstāve Indra Ancāne. Foto: JAK

Pagājušās piektdienas vakarā torontieši Latviešu namā sumināja „Latvija Amerikā" redaktoru Aleksandru Kundratu 50 mūža un 25 redaktora darba gadu atcerē.

Pāri par 100 vakara viesu vidū bija Kanadas latviešu organizāciju, kultūras un saimnieciskās dzīves vadošie darbinieki, daudzie jubilāra draugi un tuvākie līdzstrādnieki.

Vakara ievadījumā Elmārs Skobe īsumā pakavējās pie jubilāra gaitām dažādos dzīves posmos un sveica viņu ar velti godināšanas sarīkojuma organizētāju vārdā.

Sekoja prāvesta B. Feddera, prof. V. Burkēvica, LNAK un valdes priekšsēža J. Niedras visa labā vēlējumi.

No „Latvija Amerikā" redakcijas darbiniekiem gavilnieku apsveica rakstniece Anģelika Gailīte, LPB Kanadas kopas priekšniece Biruta Senkēviča, kalpakiešu vārdā K. Tunnis, korporācijas Selonijas draugi E. Treilons un G. Karols, korporāciju kopas A. Linē, Kanadas katoļu apvienības valdes priekšsēd's K. Boriss, Kanadas skautu jendas A. Budrēvics, DVKV valdes loc. A. Kvēps, Toronto latviešu biedrības priekšnieks A. Gribusts, Latviešu apdrošināšanas aģentūras pārstāvis I. Andrejsons, 19. Tērvetes skautu vienības E. Ozols, Latviešu sporta apvienības A. Zentiņš, laikraksta līdzstrādnieks R. Norītis un I. Batraks, laikraksta „Laiks" apgāda un redakcijas red. M. Čulītis, LNJAK pārstāve Indra Ancāne, „LA" spiestuves darbiniekiem A. Freimanis, I. Jankovskis, apgāda Latvis O. Breņķis u. d. c.

Jubilāru sumināt, tenors A. Kivlenieks dziedāja vairākas dziesmas A. Grigales klavieŗu pavadījumā.

Ar rakstu sveica Latvijas konsuls V. Tomsons, ģen. O. Dankers, V. Hazners, R. Epneris, rakstnieki Anšlavs Eglītis, J. Miesnieks, J. Klīdzējs, J. Skirmants, R. Čaks un pāri par pussimtu draugu tuvumā un tālumā ar vislabākajiem novēlējumiem.

Ar ziediem un daudzām veltēm jubilāru personīgi sveica arī daudzi, jo daudzi draugi.

Sevišķi jāpiemin A. Kundrata sirdsdrauga vecā strēlnieka Rūdolfa Purva sumināšanu un lielā dāvana.

Gavilnieks sirsnīgos vārdos pateicās vakara organizētājiem un visiem tautiešiem par dāvāto uzticību un parādīto godu, solot arī turpmākās dzīves gaitās kalpot latviešu nacionālajiem centieniem.

R. Norītis.

Vai iespējama latviešu ģimnazija Amerikā?

Pēdējā laikā mūsu laikrakstos parādījušies vairāki raksti par latviešu ģimnazijas iekārtošanu Ziemeļamerikas kontinentā. Šinī sakarībā būtu vērts paskatīties, kā ir veicies citu tautību etniskajām grupām ar skolu izveidošanu. No viņu pieredzes mēs tad varētu spriest, cik lielas pūles un cik daudz līdzekļu būtu vajadzīgs līdzīga latviešu pasākuma realizēšanai. Laikraksta „Latvija Amerikā" uzdevumā man nupat bija iespēja apmeklēt ukraiņu celto ģimnaziju Vestonā (Toronto) un būt klāt viņu ½ miljona dolaru līdzekļu vākšanas kampaņas atklāšanā, kurā bez organizatoriem piedalījās arī Kanadas provinciālās un federālās valdības pārstāvji. Ukraiņu ģimnazija atrodas Toronto priekšpilsētā Vestonā, 3100 Weston Road un saucas St. Basils College. Zemes gabala platība 57 akri. Skolas ēka nobeigta 1962. gadā. Pašreiz pilnīgi izbūvētas un nobeigtas visas mācību telpas (klases), vingrošanas zāle, bibliotēka, maza laboratorijas telpa, kapella, tenisa laukums, peldbaseins un sporta laukums. Maksimālais studentu skaits 450. Skolā paredzēts internāts. Guļamtelpas skolēniem nav vēl izbūvētas un pašreiz audzēkņi gulēšanai izlieto klases telpas. Katru vakaru klasēs tiek sanestas gultas un skapīši, rītā klases atbrīvo mācībām.

Pašreizējais skolnieku skaits ir šāds: 62 skolēni, kas dzīvo ārpus skolas, 49 skolēni dzīvo internātā. Skolā pietiekoši vakarskolēnu, bet skola pašreiz var uzņemt guļamtelpu trūkuma dēļ.

Skolas ēka ir ķieģeļu konstrukcijas sienas lielākajā pusē, pārējā daļa celta no cementa blokiem. Skolas ēka un gruntsgabals izmaksājuši 1½ miljona dolaru. No šīs summas vēl palicis parāds par $600.000. Paredzēts guļamtelpas skolēniem un ķīmijas laboratorija par izmaksāšot vēl otrus $600.000. Projekta nobeigšanai un parādu nomaksai tādēļ vēl vajadzīgi 1,2 miljoni dolaru. Pašreizējā skolas nauda ir $725 gadā no internātskolēniem un $225 gadā no ārpus dzīvojošiem. Šīs skolas izveidošanu un līdzekļu vākšanu vada ukraiņu garīdznieki (Basilian Fathers). Šī, kā var spriest, ir baznīcas skola un kā tāda, nekādus nodokļus nemaksā. Domājams, ka skola saņem ievērojamu atbalstu arī no baznīcas, un šie paši garīdznieki darbojas skolā kā mācības spēki.

Līdzekļus būvdarbu nobeigšanai cer savākt no Kanadā un ASV dzīvojošiem ukraiņiem.

(Nobeigums 8. lpp.)

UZMANĪBU, MĀKSLAS CIENĪTĀJI!

Sakarā ar neparedzētiem apstākļiem Latvijas Mākslas Akadēmijas korporācijas Dzintarzeme ceļojošās mākslas izstāde 27. un 28. martā Jāņa baznīcas telpās, Toronto nenotiks.

Rīkotāji

Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas gadskārtējais bazārs svētdien pulcināja pāri par 300 apmeklētāju. Sarīkojums deva prāvu atlikumu palīdzības darbam. Foto: J. Ligers.

LNJAK

TORONTO

VAI PUTNS? PUĶE? DZĒRIENS?

Sestdien, 3. aprīlī, plkst. 7.30 Latviešu namā būs ilgi gaidīta teātŗa izrāde.

DV drāmatiskais ansamblis režisora Dz. Pūpēža vadībā vēl vienu reizi uzvedīs lugu par dzīves īstenību Austrālijā — KURRPURRŪ.

Kas ir Kurrpurrū?

Viss atklāsies 3. aprīlī. Tad būs iespēja uzzināt, kas dzīvo zem Austrālijas karstās saules, nebūs pašam jābrauc un jāpārliecinās.

Ieeja 1.50, bērniem puscena. Starpbrīžos atspirdzinājumi. Tīrais atlikums veltīts TLJP Staburagam.

Kas vēlas ieejas kartes, lūgts sazināties ar Renati Poguli (tālr. 488-1229).

☆

GAIDĀM LIELDIENAS!

Vēl jau laiks, bet jaunieši visur steidzas pa priekšu. 4. aprīlī, Sidrabenē, sākot ar plkst. 11.30 no rīta,varēs izjust Lieldienu garu, lai zina, kā jārīkojas pašā Lielajā dienā.

Vai esi kādreiz ripu sitis?

To darīja jaunieši Latvijā — vajadzīga koka ripa, stibiņa (ar ko drīkst sist tikai ripai), paliels laukums (līdzens, ja iespējams), izturība un spēja atšķirt virzienus.

Ja trūkst elpas šai nodarbībai, var mierīgi pašūpoties un ieelpot pavasaŗa smaržas vai meklēt olas. Ja olas grūti atrast, krāso pats! Vajadzīgas sīpolu mizas, lapiņas, mazliet izdomas un, protams, novārīti vistu ražojumi.

Kad olas nokrāsotas, ripu siteji pagurusi, laiks dziesmām un dejām, asprātībām un „ieskatam" vienam otrā.

LNJAK rīkotās jauniešu „Agrajās Lieldienās" sastapsi draugus, jautri pavadīsi laiku, varbūt pat kaut ko iegaumēsi nākotnei.

Uz redzēšanos Sidrabenē!

☆

MONTREĀLAS JAUNIEŠI APVIENOJAS

14. martā, Trīsvienības draudzes namā, 27 jaunieši nolēma dibināt Montreālas latviešu jaunatnes pulciņu, lai dotu iespēju latviešu jauniešu pilnīgākai savstarpējai sadzīvei un ieinteresētu lielāku grupu savās nodarbībās, nekā tas līdz šim bija

(Nobeigums 8. lpp.)

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal P. Q.
5210 VICTORIA AVE., Apt. 15

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā
491 College St., Toronto 4, LATVIEŠU NAMĀ, tel. 924 - 2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā. Sestdienās no 9—1p.p.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463 — 7313

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

23. aprīlī — plkst. 8 vak. Latviešu namā TJP Staburags rīko vispusīgu jautru vakaru „Jauns un traks."

26. martā — pl. 8.30 vakarā Latviešu namā Elfrīdas Karlsones - Bērziņas Emīla Dārziņa un Alfrēda Kalniņa dziesmu vakars.

27. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā Futbolistu vakars.

27. martā — pl. 4 p.p. Tautas balvas laureāta prof. Dr. Ludā Bērziņa 95 gadu dzimšanas dienas atcere Latviešu namā, 491 College Street, LPB sarīkojumā.

28. martā, plkst. 3-os pēcpusdienā Latviešu namā — TLB rīko mācītāja A. Čopa priekšlasījumu „Pasaule un viņpasaule". Pēc tam divas filmas par Latviju.

28. martā — Tērvetes skautu vienības gada svētki — koncerts Latviešu namā plkst. 4 p. p.

3. aprīlī, plkst. 7.30 Latviešu namā latviešu kaŗa invalīdu dāmu komitejas saviesīgs vakars.

3. aprīlī — plkst. 2 p.p. Latviešu namā atklās Ed. Vingra gleznu skati. Tā ilgs līdz 17. aprīlim.

4. aprīlī — plkst. 3 p.p. Latviešu namā Gaujas gaidu vienība rīko pēcpusdienu bērniem ar dažādiem Lieldienu pārsteigumiem un Diždancīša piedalīšanos.

10. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes koŗa 13. gadskārtējais garīgais koncerts baznīcā.

16. aprīlī, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Dziedās koris A. Purva vadībā. Runās māc. R. Ekšteins.

22. aprīlī — plkst. 8.30 First Unitarian Church zālē pianists Hermanis Godess. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojumā.

25. aprīlī — pl. 3 Latviešu namā Diždancīša pirmizrāde. Programmas izpildītāji: Diždancītis, Diždancis, Toronto Lācīši un Trejmeitiņas.

1. maijā — Toronto DV nodaļas tradicionālā balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

2. maijā — TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums.

2. maijā — plkst. 2 p. p. Latviešu namā Jaunās Gaitas ceļojošā mākslas skate ar izlozi un diskusijām par moderno mākslu.

15. maijā — P. un L. Vītoliņu komēdija „Septiņi mīlētāji" pirmizrāde V. Pukata režijā. Royal Ont. mūzeja zālē.

15. maijā — plkst. 7.30 vak. Andreja baznīcas telpās TLTA Sestd. ģimnazijas 9. izlaiduma akts.

20. maijā, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Runās māc. R. Ekšteins.

5. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

HAMILTONA

28. martā—pl. 3.30pp. Veras Keišas klasiskā baleta skolas audzēkņu sarīkojums, veltīts Hamiltonas latviešu skolai, Hamiltonas YMCAs sarīkojumu zālē.

11. aprīlī — Hamiltonas vanadžu Jauno talantu parāde plkst. 4 Rainbow zālē, King E. un Sanford.

1. maijā — pl. 8 vak. HLB Maija balle Rainbow zālē, Sanford un King.

18. septembrī — Hamiltonas DV nod. 15. gada svētki Connaught hotelī. Runās bij. sab. lietu ministrs A. Bērziņš.

20. novembrī — 18. novembŗa svinības Connaught hotelī. Rīko Hamiltonas jaunatnes pulciņš, HLB un Hamiltonas DV nod.

IESKATS ZIEMEĻKAL…

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal P. Q.
5210 VICTORIA AVE., Apt. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3.2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā
491 College St., Toronto 4,
LATVIEŠU NAMĀ,
tel. 924 - 2775,
no pirmdienas līdz piektdienai,
no plkst. 12—8 vakarā.
Sestdienās no 9—1p.p.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463 — 7313

rajās Lieldienās" sastapsi draugus, jautri pavadīsi laiku, varbūt pat kaut ko iegaumēsi nākotnei.

Uz redzēšanos Sidrabenē!

★

MONTREĀLAS JAUNIEŠI APVIENOJAS

14. martā, Trīsvienības draudzes namā, 27 jaunieši nolēma dibināt Montreālas latviešu jaunatnes pulciņu, lai dotu iespēju latviešu jauniešu pilnīgākai savstarpējai sadzīvei un ieinteresētu lielāku grupu savās nodarbībās, nekā tas līdz šim bija

(Nobeigums 8. lpp.)

...MU KALENDĀRS

25. aprīlī — pl. 3 Latviešu namā DižDancīša pirmizrāde. Programmas izpildītāji: Dižđancītis, Dižđancis, Toronto Lācīši un Trejmeitiņas.

1. maijā — Toronto DV nodaļas tradicionālā balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

2. maijā — TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums.

2. maijā — plkst. 2 p. p. Latviešu namā Jaunās Gaitas ceļojošā mākslas skate ar izlozi un diskusijām par moderno mākslu.

15. maijā — P. un L. Vītoliņu komēdija „Septiņi mīlētāji" pirmizrāde V. Pukata režijā. Royal Ont. muzeja zālē.

15. maijā — plkst. 7.30 vak. Andreja baznīcas telpās TLTA Sestd. ģimnazijas 9. izlaiduma akts.

20. maijā, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Runās māc. R. Ekšteins.

5. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts.

2. oktobrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

HAMILTONA

28. martā — pl. 3.30pp. Veras Keišas klasiskā baleta skolas audzēkņu sarīkojums, veltīts Hamiltonas latviešu skolai, Hamiltonas YMCAs sarīkojumu zālē.

11. aprīlī — Hamiltonas vanadžu Jauno talantu parāde plkst. 4 Rainbow zālē, King E. un Sanford.

1. maijā — pl. 8 vak. HLB Maija balle Rainbow zālē, Sanford un King.

18. septembrī — Hamiltonas DV nod. 15. gada svētki Connaught hotelī. Runās bij. sab. lietu ministrs A. Bērziņš.

20. novembrī — 18. novembra svinības Connaught hotelī. Rīko Hamiltonas jaunatnes pulciņš, HLB un Hamiltonas DV nod.

Dzīve Savienotās Valstīs

IESKATS ZIEMEĻKALIFORNIJAS DRAUDZES DZĪVĒ

Iecerēts plašs latviešu kultūras centrs Sanfrancisko

Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzē ietelp 9 dievkalpojumu kopas, kas darbojas atsevišķās pilsētās, bet lēmējorgans ir draudzes padome, kurā darbojas kopu delegāti, dāmu komitejas priekšnieces, revizijas komisija un draudzes valde. Tā ir panākts stāvoklis, ka lemšanas tiesības ir visiem aktīviem draudzes darba darītājiem. Gadskārtējā draudzes padomes sēde notika 14. martā, Sanfrancisko. Par draudzes priekšnieku ievēlēja K. Lāci, līdzšinējam draudzes priekšniekam K. Hincenbergam vairs nekandidējot. Valdē no jauna ievēlēja A. Keiri un E. Dumpi, pārējiem valdes locekļiem paliekot līdzšinējiem. Pieņēma draudzes budžetu 24.255 dol. apmērā, no tiem 7.125 dol. draudzes nama apsaimniekošanai un remontiem.

Draudzei ir trīs mācītāji: A. Ernstsons, E. Lamberts, I. Gaide un 560 pilntiesīgu draudzes locekļu.

Māc. Ivars Gaide savā garīgās darbības pārskatā atzīmēja, ka pagājušā gadā labi izdevušies kultūras kursi jaunatnei, kā arī vasaras nometne, pulcinot ap 90 dalībnieku katrā. Tāpat sekmīgs bijis Kristīgās jaunatnes pulc. darbs, notikušas 15 sanāksmes vai izbraukumi un noorganizēts 35 jauniešu kopīgs brauciens uz Portlandes jaunatnes dienām. Šogad Kristīgās jaunatnes pulciņš kopā ar studentu kopu uzņēmušies sarīkot Rietumu piekrastes jaunatnes dienas Sanfrancisko.

Pārskats liecināja, ka izcilus sniegumus guvusi draudzes nama komiteja, kuŗu vada prāvests A. Ernstsons. Tā pagājušā gadā beigusi pilnīgi izmaksāt draudzes namu, samaksājot par to 10 gados 30.906 dolaru. Bez tam tai pašā laikā nama pārbūvēs, remontos un inventārā vēl ieguldīti ap 15.000 dol. Pašreiz draudzes kasē skaidrā naudā ap 10.000 dol. un vēl ap 5.000 dol. uzkrāti dažādos fondos. Draudzes kapitāls pašreiz ir ap 61.000 dol.

Nama komiteja ir nolēmusi šinī gadā izdarīt plašus nama pārbūves, remonta un izdaiļošanas darbus. Nama pagraba stāvā izbūvēs ērtas telpas latviešu skolas vajadzībām. Tāpat nepieciešami atjaunot kanālizācijas, apgaismošanas un apkures sistēmas, ierīkot ventilāciju un veikt nama pārkrāsošanas darbus. Nama komitejai ir projekts iegūt nama tuvumā gruntsgabalus, kuŗi sākumā noderētu auto novietošanai, bet vēlāk draudzes baznīcas celšanai.

Ja gribam celt savu draudzi un domāt par tās nākotni, tad mums ir jātiek ārā no vecā nama sienām, kā to dara citas draudzes, ceļ jaunus dievnamus un iegādājas lauku īpašumus", uzsvēra prāvests savā pārskatā un ieteica veidot latviešu kultūras centru ap draudzes namu, kas būtu kā izejas punkts tālākiem plāniem. Šim kultūras centram ap latviešu namu un baznīcu būtu liela nozīme visas Ziemeļkalifornijas latviešu kultūrālā dzīvē.

T. Sīlis.

KO PAR JAUNO GAITU SAKA KULTŪRAS DARBINIEKI?

Tavas un manas domas nav kā tā gaļa, kas saglabājusies svaigāka, ja to noliek uz ledus. Mājās, kur esmu pamanījis JAUNO GAITU, gandrīz vienmēr ir gadījies pamanīt arī to, ka tur nav 20 un 30 gadīgo vecīšu, kam „nevajag nekā." Tur arī 70-gadīgo domas ir jaunekļīgākas, gaišākas ar jaunu saprašanu. Dažās citās mājās esmu dzirdējis, ka JAUNĀ GAITA esot kā nikns bullis, kas palaists patrakot un pacelt visus uz saviem ragiem. Tas ir tiesa. Tāpēc centa knauzeriem un cilvēkiem ar gulēšanas prātu un tiem, kas nolēmuši pārtautoties, ir no sirds ieteicams JAUNO GAITU neabonēt, nelasīt, nerunāt par to ar radiem un nepieminēt par JAUNO GAITU bērniem, kas ir zem vai virs 20 gadiem. Pašu galvās var rasties prasīgāka domāšana. Bērniem var sākt likties, ka latvieši galu galā nav nekādi „nodzeltējušie."

Jānis Klīdzējs

Vienīgi nenoslēdzoties no jaunās apkārtnes un jaunā laika iespaidiem, ir iespējama mūsu kultūras un tautas tālāka pastāvēšana un uzplaukums. Šo darbu apzināti un konsekventi veic JAUNĀ GAITA. Viņas sniegumi ir dažādi un daudziem no tiem var nepiekrist, bet viņas nozīmi noliegt nav iespējams.

Nikolajs Valters

Ar savu žirgto garu JAUNĀ GAITA man savā ziņā tikpat nepacietīgi gaidāma kā Austruma vai Jaunības Drauga burtnīcas tālos zēna gados.

Pēteris Ērmanis

Žurnāls JAUNĀ GAITA, pastāvēdams jau deviņus gadus, kopodams ap sevi jaunās paaudzes dzejniekus un literātus, modinādams domstarpības, rosinādams diskusijas un polemikas, allaž atsaukdamies uz laikmetīgām parādībām pasaules mākslā, ir ieņēmis nozīmīgu vietu mūsu kultūras dzīvē; ja piepeši JAUNĀS GAITAS pietrūktu, mēs to izjustu kā sāpīgu zaudējumu.

Anšlavs Eglītis

Es domāju, ka ir jāturpina uzsāktie kalnā kāpēju, meklētāju un atradēju ceļi.

Mācītājs O. Kleinbergs

Bez kavēšanās mums jāizšķiras vai nu par nacionālās kultūras sastingumu, kas nozīmētu garīgu pašnāvību, trimdinieku misijas izbeigšanos un jaunās paaudzes zudumu Latvijas nākotnei, vai arī par tālāku attīstību. Ciktāl šo tālāko attīstību var veicināt žurnāls vai periodisks rakstu krājums, tad pašlaik tāds ir viens vienīgs — JAUNĀ GAITA. Tas jāatzīst arī tiem, kuŗiem citāda gaume un kuŗi nevarēs pievienoties visam, kas lasāms JAUNAJĀ GAITĀ. Tālab kā organizācijām, tā atsevišķajām personām darāms viss, lai ar pabalstiem un abonentiem nodrošinātu JAUNĀS GAITAS turpināšanos.

Jānis Rudzītis

RAKSTNIEKU RĪTS UN PRESES SKATE PORTLANDĒ

Dziesmu svētku priekšdarbi rit raitā ritumā. Visi strādā, lai šie svētki godam izdotos. Lai gan galvenais uzdevums ir paši dziesmu svētku koncerti, bet izstādes, sanāksmes arī ieņems ievērojamu vietu.

Rakstnieku rīts, kas tāpat kā tautas deju uzvedums, nāk iedzīvē no dzimtenes, un tālie viesi būs mīļi gaidīti.

Rakstnieku rītā, kas notiks 5. jūlijā Seratona viesnīcas zālē, ir aicināti literāti no tuvienes un arī tālās Kanadas. Rīkotāji cer, ka piedalīsies: Mudīte Austriņa, Ivars Dalbergs, Anšlavs Eglītis, Edvards Freimanis, Jānis Klīdzējs, Alda Niedra, Lonija Ozolkalne, Eduards Paivaldnieks, Kārlis Rabācs, Zigurds Ritmanis, Biruta Senkēviča, Olafs Stumbrs un Velta Toma.

Turpat notiks arī žurnālista Osvalda Akmentiņa (no Bostonas) gatavotā Brīvās Latvijas preses skate, kur redzēsim ap 100 eksponātu no 40 latviešu laikrakstiem, kas atspoguļos svarīgākos brīžus neatkarīgās Latvijas vēsturē, sākot ar brīvības cīņām. Starp laikrakstiem redzēsim Jaunākās Ziņas, Brīvo Zemi, Rītu, Pēdējo Brīdi, Kurzemes Vārdu u. c.

Amerikas latviešu jaunatnes apvienība cer kuplā skaitā ierasties Oregonā un aicina citus viņiem sekot.

„Ja tev prāts lido pa mākoņiem, tad dodies tam līdz!"

Darīsim tā!

B. S.

DEVIŅI GADU DESMITI

Midleville (Mich.) V. Z.. —Sava dēla elektroinženiera Herberta Prīverta ģimenē Midlevillē, Mičigenā uz 90 mūža gadiem atskatījās Teodors Prīverts. Jubilārs dzimis 1875. g. 4. martā Lietuvā, mācījies Jelgavas reālskolā. Bij. Krievijas cara valdības dienestā 27 gadus strādājis par akcīzes kontrolieri. Pirmā pasaules kaŗa laikā evakuējies uz Krieviju, bet, nodibinoties Latvijas brīvvalstij, atgriezies dzimtenē, nodibināja savu spedīcijas uzņēmumu Rīgā un darbojās vairākās saimnieciskās organizācijās. Krievu okupācijas laikā dzīvoja savā īpašumā Baldonē, kur bija Baldones sēravotu saimniecības pārzinis. Bēgļu gaitas pavadīja Vācijā, Kleinkecas nometnē, un Sav. Valstīs iecēļoja 1950. g., apmetās uz dzīvi Midlevillē un noorganizēja turienes dievkalpojumu kopu pie Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes, būdams tās priekšnieks. Ilgā mūža gaitnieku sumināja 6. martā, kad svētbrīdi vadīja māc. Kr. Hermanis un pasniedza draudzes dāvanu, bet no seno un tagadējo draugu pulka apsveica inž. mežkopis Brūveris no Kalamazū. Sirmais gavilnieks ir laikrakstu un grāmatu cītīgs lasītājs un liels dziesmu draugs, arī jubilejas vakarā viņš bija viens no čaklākiem dziesmu skandinātājiem.

V. Zirnītis.

Uzņēmumā no kreisās gavilnieks Teodors Prīverts viņa dēls inž. Herberts Prīverts, dēla dēls stud. Ilmārs Prīverts un dēla dēla dēls Pēteris Prīverts.

Aicinājums protestēt

Amerikas Savienoto Valstu valdība nesen ir noslēgusi ar Padomju Savienību un abas puses ir parakstījušas konsulāro konvenciju (līgumu), kas patlaban ir iesniegts ASV Senatam ratifikācijai.

Par nožēlošanu šajā konvencijā nav izslēgtas Padomju Savienības ar varu okupētās Baltijas valstis, kādu okupāciju ASV valdība neatzīst. Šis atzīmes trūkuma dēļ pēc šīs konvencijas ratifikācijas Padomju Savienība eventuāli varētu nostāties uz viedokļa, ka Baltijas valstu okupācija no Padomju Savienības ar šo konvenciju būtu netieši atzīta un legalizēta, un tā mēģinātu savos konsulātos reprezentēt okupēto Baltijas valstu pilsoņu un bijušo pilsoņu intereses.

Savā laikā ALA piedalījusies Joint Baltic American Committee delegācijā Valsts Departamentā un protestējusi pret šo konvenciju.

Būtu ļoti svarīgi, lai attiecīgie ASV senatori, kuŗu rokās patlaban šī konvencija atrodas sagatavošanai ratificēt, būtu par šo jautājumu un trūkumu konvencijā pilnā mērā informēti. Senatoriem būtu jāliek priekšā apsvērt vienu no sekojošiem trim papildinājuma formulējumiem, lai to pievienotu līgumam (konvencijai) vai protokolam. (Skat. pievienoto tekstu.)

Tā kā šī konvencija atrodas ratifikācijas sagatavošanai Senate Committee on Foreign Relations, tāmdēļ būtu jāraksta šīs komitejas priekšsēdim un locekļiem (skat. pievienoto komitejas sastāvu sarakstu), kā arī abiem jūsu štata senātoriem, ja viņi nav jau šīs komitejas locekļi, lai visi senātori būtu par šī līguma saturu un trūkumiem informēti pirms ratifikācijas.

Līdzīgas akcijas, cik zināms, rīko arī ASV lietuvieši un igauņi.

Ar nedalītu latviešu un pārējo baltiešu izcelsmes ASV pilsoņu atbalstu un līdzdalību panāksim šī līguma (konvencijas) svarīgā papildinājuma pieņemšanu.

Prof. P. Lejiņš.
Amerikas latviešu apvienības centrālās valdes priekšsēdis

★

In the treaty or Consular Convention between the United States and Soviet Russia, which has been recently signed by both sides, but which has not been ratified as yet by the United States Senate, there is no reference in it concerning the countries forcibly occupied by Soviet Russia. After the treaty is ratified, that is, if it is ratified at all, undoubtedly Russia will endeavor to interpret it as indirectly recognizing or legalizing the Russian occupation of the Baltic States.

Therefore, it is of great importance that the Senators concerned are fully informed of this fact, before they hold the hearing in connection with the ratification of that treaty.

It is suggested that the Senate consider one of the following formulation as an addition to the said treaty, or its protocol.

1. „It is agreed between the contracting parties that any and all references in this Consular Convention, made to the Union of Soviet Socialist Republics, do not in any way express or imply the inclusion of the forcibly occupied territories and countries of the Baltic States, that is; Estonia, Latvia and Lithuania, which occupation the United States has not recognized and is not now recognizing as constituting a part of the territory of USSR".

2. „Any and all references in this Consular Convention made to the Union of Soviet Socialist Republics, do not in any way expressly or by implication include the countries and territories forcibly occupied and annexed by USSR which occupation and annexation the United States has not recognized and is not now recognizing as comprising a part of the territory of USSR".

3. „There is nothing whatsoever in this Consular Convention to indicate or imply the changes in the United States policy of non-recognition of the occupation and/or annexation of certain countries and territories by the Union of Soviet Socialist Republics."

Standing Commitees of the Senate Foreign Relations Committee:

DEMOCRATS:

J. W. Fulbright, Chairman, Arkansas, John Sparkman, Alabama, Mike Mansfield, Montana, Wayne Morse, Oregon, Russell B. Long, Louisiana. Albert Gore, Tennessee, Frank J. Lausche, Ohio, Frank Church, Idaho, Stuart Symington, Missouri, Thomas V. Dodd, Connecticut, George A. Smathers, Florida, Joseph S. Clark, Pennsylvania, Claiborne Pell, Rhode Island,

REPUBLICANS

Bourke B. Hickenlooper, Iowa, George D. Aiken. Vermont, Frank Carlson, Kansas, John J. Williams, Delaware, Karl E. Mundt, South Dakota, Clifford, P. Case, New Jersey.

KAUTRĪGA MĀKSLAS IZSTĀDE

Līgas Dunkānes mākslas galerija Ņujorkas latviešu mākslas mīlotājiem kļuvusi par parastu „svētceļojuma" vietu, jo tur arvien biežāk notiek latviešu mākslinieku izstādes. Pēdējā laikā tās sekojušas viena otrai ar tādu ātrumu, ka agrajiem nācējiem izdevība vēl noskatīties arī iepriekšējo izstādi. Vēl nav izzudušas Ņujorkas mākslinieku grupas izstādes iespaidi, kad uz pēdām sekoja Austrālijas latviešu mākslinieka Ojara Bisenieka modernās mākslas darbu skate, kas turpināsies līdz 27. martam, bet jau 21. martā tajā pašā galerijā sākās ievērojamā skatuves dekorātora Evalda Dajevska pirmā gleznu izstāde. Šī izstāde izceļas ne tikai ar savu augsto mākslas standartu, viengabalainību, bet arī ar kautrību. Ja agrāk bija ierasts, ka kāda mākslas autoritāte izstādi atklāj ar kādu priekšlasījumu par māksliniеku un latviešu mākslu, piedevām to papildinot ar mākslinieciskiem vai deklamāciju priekšnesumiem, tad E. Dajevska izstādei trūka visa tā un pie ieejas nebija pat tradicionālā ziedojumu šķīvja. Grūti ticēt, ka mākslinieks domājis: labai mākslai interpreti nav vajadzīgi, tā runā pati par sevi, kaut tas atbilstu patiesībai. Par mākslinieka popularitāti liecināja 250 apmeklētāji pirmajās 3 stundās, daudzi pārdoti darbi un daudzu jo daudzu apliecinājums: es labprātāk ņemtu visus darbus.

Izstādes temu varētu raksturot vārdiem: drupas un sapņi. Apmēros lielākie darbi bija veltīti dažādiem vraku, drupu un atliekumu tematiem, bet pārējie — skaistākajiem sapņiem — pasakām. Tur redzējām K. Goppera fonda godalgoto Sprīdīša 14 darbu sēriju, kā arī daudzas jo daudzas citas pasaku temas, sevišķi illustrācijas Pasakai par klētiņu.

Šai izstādei tais pašās telpās sekos māksl. Sigismunda Vidberga 75 dzīves gadu jubilejas izstāde.

ŅUJORKA

Ja neienāks līdzekļi, latviešu radio raidījumi Ņujorkā būs jāpārtrauc, kā to 21. marta raidījumā ziņoja E. Savelis. Kaut arī Ņujorkas latviešu interese par šiem raidījumiem ir liela, tomēr sludinājumi neienāk, un līdz ar to nav arī līdzekļu raidījuma turpināšanai. Bez tam, arodbiedrības vēlas, lai raidījuma vadītājs iestātos arodbiedrībā.

● Pēdējais latviešu dievkalpojums Sv. Toma baznīcā Bronksā paredzēts Lielajā Piektdienā, 16. aprīlī ar amerikāņu draudzes mācītāja W. Puras piedalīšanos. Pēc tam dievkalpojumi notiks jaunajā dievnamā Jonkeros katru svētdienu, pl. 11 dienā. Pirmais dievkalpojums Lieldienās, 18. aprīlī, piedaloties visiem trim Ņujorkas mācītājiem un Bronksas korim.

I.

● Austrumu piekrastes fināli basketbolā un volejbolā notiks sestdien, 15. maijā, Franklin K. Lane vidusskolas divās vingrotavās. Vakarā paredzēts saviesīgs vakars Arlingtona zālē Manhetenā ar sportistu apbalvošanu. Piedalīsies sportisti no Bostonas, Vilimantikas, Filadelfijas un Vašingtonas. Ņujorkieši šogad meistarības sacensībās piedalās ar 4 basketbola vienībām un vīriešu volejbola vienību.

DETROITA

● Gleznotāja J. Zuntaka darbu skate notiks 3. un 4. aprīlī Sv. Trinity ev.lut. baznīcas zālē, Maxwell un Warren ielu krustojumā. Izstādi atklās 3. aprīlī, plkst. 3 un izstāde būs atvērta no plkst. 2 līdz 6 dienā.

ROČESTRA, N. Y.

Savstarpēja uzticība un sadarbība pakalpo Latvijas vārdam — bija atzinums, vietējai Miera baznīcas draudzei ievadot savas pastāvēšanas 75. gadu, kur piedalījās arī šīs baznīcas telpās mītošā latviešu Krusta draudze. Mācītājs T. Zīraks viesojās ar sprediķi, kam sekoja A. Zadiņas Graudiņas izkārtota skate, gan miniatūrā, bet ar visiem raksturīgiem eksponātiem — latviskiem keramikas un koka izstrādājumiem, gleznām, rotas lietām, latviskiem rakstiem u. t. t. Izstāde deva labu ieskatu ne tikai par latviešu daiļradi, bet arī uzskatāmi parādīja Latvijas vēstures tumšāko posmu — Baigo gadu. Tāpat savos svētkos kupli pulcētās Miera draudzes locekļi ar spriegu interesi noklausījās Dr. G. Reimaņa saistīgo referātu par Latvijas senvēsturi, reliģiju un smagām pārvērtībām iezīmēto vēstures jaunāko posmu. Sekoja Krusta draudzes dāmu komitejas izkārtots cienasts Miera draudzes saimei, tā laikā bija izdevība izvērst draudzību ar vienas ticības brāļiem un māsām.

Skaists bija prāvais Krusta draudzes dāmu pulciņš tautiskajos tērpos. Arī vietējais laikraksts Times-Union gadījumam bija veltījis garāku rakstu ar uzņēmumiem, pieskaroties latviešu un viņu draudzes gaitām, kā arī citējot raksturīgāko māc. T. Zīraka teiktajā sprediķī.

● Krusta draudzes dāmu komitejas valde darbosies šādā sastāvā: pr-ce V. Līdere, vietniece A. Zviedre, sekretāre E. Pilskalna, kasiere Z. Oļukalna, mantzine K. Mitenberga un biedrzine I. Rence.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

28. martā dievkalpojumi: pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš, pēc tam skaņu mākslinieku kopas sarīkojums; pl. 2 Fārmingdēlē, Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis, pl. 5 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. R. Zariņš. Dievgalds. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars.

Trešdien, 31. martā, pl. 7.30 vak. Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. O Gulbis.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

28. martā, pl. 11 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu, mācītājs A. Rautenšilds.

31. martā, pl. 7 vak. evaņģelizācijas vakars, mācītājs G. Straumanis.

AURORA

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

28. martā, pl. 3 p. p. Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu, mācītājs A. Rautenšilds.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Liventāls, tālr. WE 3 - 9326.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons. Tel. FI 3 - 2420.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6 - 1191.

28. martā, plkst. 11.00 dievkalpojums. Māc. E. Caune un Velta Barviks, ērģeles.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

Svētdien 4. aprīlī, plkst. 3 p. p. Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes dāmu komitejas valdes sēde paredzēta otrdien, 6. aprīlī.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 3. aprīlī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

SAKRAMENTO, YWCAs telpās, 1122 - 17. ielā.

28. martā, plkst. 11 dienā dievkalpojums.

11. aprīlī (Pūpolu svētdienā) plkst. 2 dienā, luterāņu baznīcā H. un 45. ielā, diekalpojums ar dievgaldu.

1965. gada iesvētāmos lūdz pieteikties pie draudzes mācītāja.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Sestdien, 10 aprīlī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12 tel.782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: 7 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna apkure, garāža. Kopējā cena $13.500.-, iemaksa $1.500.-, atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

Danforth — Broadview: 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, moderna eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $15.500.-, iemaksa $2.000.-.

Danforth — Donald: 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, moderna apkure, garāžas iespējas. Kopējā cena $15.500.-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Dr. G. Niedra - Zeps.

Vēža pazīmes un tā apkarošana

III

Uterus — jeb dzemdes vēzis retāk atgadās t. i. 1:10 salīdzinot ar cervika vēzi. Kurā katrā vecumā tas var rasties, bet visbiežāk pēc menopauses. Ja pēc menopauses sievietei parādās asiņošana, tad lai atceras, ka 27% tādos gadījumos tiek atrasts vēzis.

Prostatas vēzis — vīriešiem visbiežāk parādās pēc 40 tā dzīvības gada. (14 — 29% tas tiek atrasts pie vecākiem vīriešiem uz autopsijas galda). Kā redzams, dažos gadījumos tas paliek nepamanīts.

Kā netieši prostatas vēža cēloņi ir uzskatāmi: hormonu līdzsvara trūkums, arteriju skleroze, chroniskais iekaisums. Viena no galvenajām šī vēža pazīmēm ir nocturia — bieža celšanās naktīs, lai nolaistu ūdeni. Urīna vads tiek pamazām aizsprostots un pūslis netiek pilnīgi iztukšots, kas savukārt veicina infekcijas rašanos pūslī.

Plaušu vēzis. 5X vairāk starp vīriešiem kā sievietēm un 80% rodas starp 40. un 70 to dzīvības gadu. Tas var sākties bronchos vai plaušu substancē pašā. Tas var būt primārais jeb sekundārais. Te jāpiezīmē, ka ne visi plaušu audzēji ir ļaundabīgi. Kas tieši izsauc plaušu vēzi, nav skaidri pierādīts, bet mums ir zināmi apstākļi kādos visbiežāk tas parādās.

Statistika rāda, ka (atkarībā no smēķēto cigarešu daudzuma) tomēr caurmērā 15 — 20 reizes smēķētāji ir vairāk apdraudēti ar plaušu vēzi kā nesmēķētāji.

Radioaktīvas vielas, benzīna pildītavas, putekļi uz ielām un ceļiem un visas citas ieelpotās kairinātājas vielas pēm dalību pie plaušu vēža rašanās. Sevišķi ir apdraudēti raktuvju strādnieki, kuriem ēnderīgi ir jāelpo putekļi kuros piemājo radioaktīvās vielas. Silicosis un asbotosis arī var būt par netiešiem vēža izcelšanās faktoriem.

Pirmās pazīmes: 90% no visiem pacientiem kā pirmā pazīme parādās klepus, kas kļūst chronisks.

Hemoptysis — asins parādīšanās izklepotajā materiālā ir kā vēža pazīme 50% pacientos. Tad seko svara zaudēšana, temperatūra u. t. t. Neārstētos gadījumos, pēc diagnozes uzstādīšanas, pacienta mūžs var būt tikai 9 mēneši, kādreiz līdz 2 gadiem.

Leukēmija — balto asins ķermenīšu vēzis. Raksturīgs ar to, ka ru, nenormālu balto asins ķermenīšu vairošanās organos, tos ražo kaulu smadzenēs, liesā, limfu dziedzeros. Šīs nenormālās šūnas, kas nespēj veikt savu galveno uzdevumu, t. i., cīņu pret baktērijām, brīvi cirkulē asinīs. Kā netieši leukēmijas cēloņi minami: pārmērīga apstarošana, radioaktīvas vielas un dažādas ķīmikālijas, it sevišķi benzīni.

Galvenās leukēmijas pazīmes: vispārīgs ķermeņa nogurums, ēstgribas trūkums, bālums, svara zaudēšana, vēlāk drusku paaugstināta temperatūra.

Pacients var sūdzēties arī par kaulu sāpēm, ādas iekaisumiem, dziedzeri sākumā nav palielināti, bet vēlāk arī tie ir. Sākuma stadijā reti kad parādās asiņošana, deguna vai zobiem. Asiņošana var parādīties arī un tā var būt fatāla resp. beigties ar nāvi.

☆

Īss pārskats par ļaundabīgā audzēja moderniem ārstēšanas līdzekļiem.

Panākumi ļaundabīgā audzēja ārstēšanā atkarājas no kompetenta chirurga prasmes un modernās apstarošanas panākumiem. Daudzos gadījumos no abu divu kombinācijas. Statistika rāda, ka ar katru gadu panākumi kļūst labāki.

Rentgena starus atklāja Viljams Röntgens Vircburgā, Vācijā, 1895. gadā. Ar šo tad arī radās jauns zinātnes lauks — radioloģija. Sistēmatiskas pētniecības ceļā Henrijs Bekerels Francijā atklāja florescenci un fosforescenci dabā un dabīgo radioaktīvitāti 1896. gadā. 1898. gadā Pjērs un Marija Kirī Parīzē izolēja radiju. 1901. gadā Bekerels nejauši atklāja radija iedarbību uz ādu, kad radiju bija nēsājis kabatā un dabūjis pamatīgu ādas apdegumu. Nekavējoties šos starus sāka izmantot ādas slimību ārstēšanai, neizslēdzot arī vēzi. Tā kā toreiz apstarošanas negatīvās īpašības nebija zināmas, kā dakteri tā pacienti cieta no pārmērīgās apstarošanas nevēlamām sekām. Pagāja daudzi gadi, pirms atrada apstarošanas mēra vienību. Šo vienību pieņēma 1928. gadā un apzīmēja ar burtu R — atradēja vārda Rentgens pirmo burtu. R ir radiācijas daudzums, kas atbilst enerģijas absorbcijai. Fiziķi palīdzēja atrast metodes, kā aprēķināt staru daudzumu uz dziļāk gulošiem organiem.

Ir divēja tipa apstarošanas metodes — konvencionālā un supervoltāža. Konvencionālajā Rentgena staru mašīnu operē ar 220 — 280 kilovoltiem. Supervoltāžas metodē tā spēj izdot starus vairāku simtu miljonu voltu stiprumā. Pēdējās priekšrocība tā, ka apstarojot dziļumā atrodošos audzējus, stari iziet vienmērīgi cauri, neabsorbējoties kaulos vai krimšļos. No šī tipa mašīnām jāpiemin Betatrona mašīna, kas pirmoreiz uzstādīta Saskačevanas universitātē 1948. gadā. Otra šī tipa iespaidīga mašīna ir Kobalta 60 mašīna, kas parādījās pirmoreiz 1951. gadā un kā pirmā šai kontinentā, Vindzorā, Ontario, vēžu departamentā, pie pilsētas slimnīcas.

Ķīmikālija kobalts tiek padarīta radioaktīva, atstājot to vairākus mēnešus kopā ar atomisko reaktoru. Šis radioaktīvais kobalts tad tiek ieslēgts biezā svina tvertnē ar mazu lodziņu vienā pusē, caur kuru pievada starus pacientam.

Nukleārā jeb kodola medicīna sāka uzplaukt 1950. gados. Tās pirmsākums gan jau saskatāms 1934. gadā, kad Irēne Kirī ar savu vīru Frederiku Žolio atrada mākslīgo radioaktivitāti, bombardējot atomu kodolus ar ļoti strauji kustīgām sīkām daļiņām, tā izjaucot kodolu līdzsvaru. Lai atomu sastāvdaļā atkal rastos līdzsvars, izšāvās smalka daļiņa jeb gamma stars no šīs mākslīgi radītās radioaktīvās vielas. Izrādījās, ka ļoti katru elementu var padarīt radioaktīvu, pie tam šis elements patur savas agrākās īpašības. Šos mākslīgi radītos radioaktīvos elementus sauc par izotopiem. Viens no svarīgākiem izotopiem pārstāvjiem medicīnā ir radioaktīvais jods (I131). To pievadot pacientam ļoti minimālā daudzumā, iespējams noteikt vairogdziedzera darbību. Jodam ir tā īpašība, ka tas vienmēr uzmeklē vairogdziedzera šūnas un tur uzkrājas. Radioaktīvo jodu lieto vairogdziedzera ļaundabīgā audzēja apkarošanai.

Radioaktīvo fosforu (P32) arī lieto ārstniecībā.

Radioaktīvo zeltu (Aurum 198) lieto, lai kontrolētu pie ļaundabīgā audzēja radušos šķidrumasakrāšanos krūšu plēves vai vēdera plēves dobumos. Izotopi medicīnā spēlē lielu lomu.

Kas attiecas uz ķīmiskām zālēm, to meklēšana vēža ārstēšanai jau ir notikusi gadu simteņiem ilgi.

1865. gadā Lissauers sāka ārstēt chronisko leukēmiju ar arsēnu. Kā zināms, arsēns ir ļoti indīgs,

Ar sinepju gāzi, ko vācu un angļu zinātnieki atrada 1859. gadā un pierādīja, ka tā ir ādas un nervu inde, 1931. gadā Francis Adars Ņujorkā izdarīja tiešas injekcijas dzīvnieku audzējos. Rezultāti bija labi. 1942. gadā Vilkinsons un Flečers Anglijā un Jakobsons Sav. Valstīs sāka lietot sinepju derivatu — nitrogenu cilvēku vēža, it īpaši Hodžkina slimības (limfomas) ārstēšanā ar labiem panākumiem.

1946. gadā Hadons un Edite Patersone Anglijā sāka lietot uretānu chroniskas leukēmijas ārstēšanai. No 1948. g. — 1959. gadam atklāja citus līdzīgus aģentus, kā This — Tepa, Chlorambucils, Proeytox un tos sāka lietot vēža ārstēšanā.

1948. gadā Farbers Bostonā atrada, ka Folik skābes antagonists Aminopterins izsauc akūtās leukēmijas procesa apstāšanos. 1945. — 1950. gadam Pīrsons atklāja, ka adrenāla steroidi apstādina (vismaz uz kādu laiku) leukēmijas procesu un dažus krūšu vēža veidus.

1957. gadā Heidelbergā, Vācijā, atkl. florinēto piramidīnu un vēlāk 5 — Fluorouracilu (5.F.U.), kas sāka uzrādīt labus rezultātus dažu vēžu ārstēšanā.

1960. gadā Kanadā atrada stāda Vinkaleukoblastina (V.L.B.) derivātu, kas apturēja uz ilgāku laiku Hodžkina slimību un dažus krūšu vēžus. Ievērojot, ka minētā stāda derivāts ir indīgs, to lieto ārstēšanā ļoti reti.

Meklēšana pēc zālēm turpinās, un Amerikas kontinentā katru gadu ap 40.000 dažādu zāļu izmēģina — pie dzīvniekiem vēža ārstēšanai, tomēr tikai kādu pusduci no tām atļauj lietot klīnikās cilvēku ārstēšanai.

Gribu pieminēt, ka visas šīs ķīmiskās zāles sadalās 2 galvenās grupās:

1.) Antimitotiki un
2.) Antimetaboliki.

Tiktāl ir izpētīts, ka šūnas vairošanās atkarājas no kodolskābes sintezes šūnās. Chromosomi, kas nes iedzimtības pazīmes, galvenokārt sastāv no nukleikskābes. Nukleīkskābes molekulā ietelp cukurs, fosforskābe un slāpekļa bazes, purini un pirinskābe. Ķīmiskās zāles iedarbojas uz šūnu apturot normālās fizioloģiskās funkcijas nukleikskābē.

Antimitotikās zāles, pazīstamas arī kā alkalācijas aģenti, iedarbojas tieši uz šūnas kodolu un pārveido tanī desoxyribonukleik skābi, tā ka mitosis jeb šūnas dalīšanās paliek neiespējama.

Arī caur apstarošanu šūnas dalīšanās apstājas. Šis process notiek caur jonizāciju. Tā kā ļaundabīgā audzēja šūnas ir immatūras, nenogatavojušās, tās krīt pirmās par upuri apstarošanai vai arī ķīmiskajām zālēm, 2.) grupa Antimetaboliskie aģenti.

Šīm zālēm ir ļoti līdzīga ķīmiskā struktūra ar šūnas metabolitiem, tāpēc arī tie iespiežas kā substitūti nukleīkskābes un esenciālo jeb nepieciešamo aminoskābju biosintezē. Iespiedušies šūnas sastāvdaļā, tie nav spējīgi veikt savu uzdevumu un šūnai ir jānomirst.

Kā pēdējo gribu pieminēt, ka pastāv arī hormonu terapija. Ir atrasts, ka zināms sakars pastāv starp hormonu sastāvu ķermenī, krūšu un prostātas vēzi. 1896. gadā pirmoreiz medicīnas vēsturē tika izdarīta olnīcu iz-

(Nobeigums 7 lpp.)

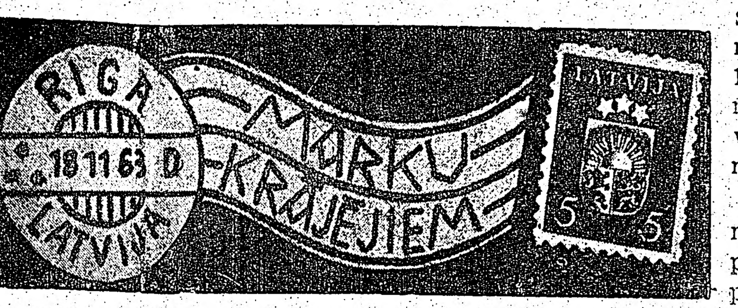

Visus marku krājēju nodaļai domātos rakstus lūgums sūtīt šīs nodaļas red. M. Zichmanim, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont., Canada.

PIEMIŅAS MEDAĻA LFA 10 GADU PASTĀVĒŠANAI

Brīvība ir katras kultūrālas tautas pamatprasība. Arī latviešu tauta šai ziņā nav izņēmums. Ciktāl vien sniedzas vēsturiskas liecības, uzzinām par latviešu cīņām ar svešiem iebrucējiem savā zemē. Nemitīgas ir pūles nokratīt citu uzspiesto virskundzību. Šajā ziņā vēstures notikumi latviešiem nebija labvēlīgi daudzus gadu simtus. Pilnīgu patstāvību Latvijai izdevās iegūt tikai pēc I pasaules kaŗa 1918. gadā. Īss mums bija brīvības laiks, jo jau II pasaules kaŗā brīvība un patstāvība atkal bija jāzaudē, kad Latviju atkārtoti okupēja Padomju Savienība. Vienīgi brīvajās rietumu valstīs dzīvojošie latvieši var brīvi turpināt izkopt savas tautas tradicijas.

Kādas tautas kultūrālā dzīve visplašāk un vispusīgāk uzplaukst savā brīvā valstī. Tā tas notika arī ar latviešiem. Īsais brīvības laiks ir atstājis bagātu kultūrālo mantojumu visās mākslas un zinātnes nozarēs. Arī filatelijā un numizmatikā mantojums no brīvības laika ir jo bagāts.

Ļoti raksturīgi latviešu kultūras attīstību rāda dziesmu svētki. Pirmie notikuši 1873. g. Ziemeļvidzemē — Dikļos. Tie vēl savā ziņā ir nedroši, tomēr tie iezvana jaunu attīstības posmu. Ir nostaigāts garš attīstības posms līdz pēdējiem vispārējiem dziesmu svētkiem Rīgā 1938. gadā, kas brīvajā Latvijā bija ļoti iespaidīga kultūras demonstrācija ar pāri par 16.000 dziedātājiem.

Neesmu agrāk nekur atdadis norādījumu par speciālām dziesmu svētku piemiņas medaļām. Kollekcionāru īpašumā tomēr ir neapstrīdami pierādījumi. Tā A. Ruciņa kollekcijā ir divas šādas dziesmu svētku medaļas, no 1895. g. dziesmu svētkiem Jelgavā un 1910. g. dziesmu svētkiem Rīgā. Pirmā ir bronzas, Kanadas 25 c. monētas lielumā. Medaļas vienā pusē ir uzraksts: Jelgava 1895. g., otrā pusē—IV Latveesu Dzeesmu Muzik. svetki. Otrā medaļa ir alumīnija vai cita līdzīga vieglmetalla, 50 c. lielumā. Medaļas vienā pusē ir tautu meita ar kokli, otrā — uzraksts: „V. VISPAREJO LATVEESU DZIESMU SVĒTKU PIEMIŅAI RĪGĀ JUNIJĀ 1910. Interesanti ir vērot rakstību, kas atšķiŗas no tolaik lietotās vecās ortografijas, kas, kā zināms, tika oficiāli mainīta tikai Latvijas brīvvalsts pirmajos patstāvības gados.

Savu dziesmu svētku tradiciju latvieši tur dzīvu arī brīvajās rietumu zemēs. Kanadā 1965. g. no 28. līdz 31. maijam būs jau 4. vispārējie dziesmu svētki. Šajā laikā Toronto notiek arī citi latviešu kultūrāli sarīkojumi un to vidū arī Latvijas filatelijas un numizmatikas izstāde. Šo latviešu kultūrālo pasākumu nozīmību novērtējis arī Kanadas pasts, lietojot no 1. līdz 31. maijam Toronto speciālu zīmogu: 4th Latvian Song Festival in Canada.

Latviešu filatelisti un numizmati brīvajās rietumu zemēs ir apvienoti Latviešu filatelistu apvienībā (Latvian Philatelic Society), kas šogad atskatās uz 10 gadu pastāvēšanu. Tā latviešu filatelijas un numizmatikas izstāde Toronto būs arī LFA 10 gadu jubilejas izstāde. To atzīmējot, izstādes rīcības komiteja izdod sudraba medaļu ar J. Dekšņa zīmējumu. Medaļas vienā pusē teksts latviešu valodā: 4 Latviešu Dziesmu svētki Kanadā. Otrā pusē teksts angļu valodā: vidū: LFA 1955 — 1965, apkārt— Philatelic And Numismatic Exhibition. Šī ir pirmā latviešu medaļa brīvajā pasaulē. Medaļa izdota tikai 1000 gab. Medaļas cena $10.— ieskaitot nodevu un sūtīšanas izdevumus. Interesentiem izsūtīs tikai samaksātas medaļas. Pieprasījumus un maksājumus adresēt: Mr. J. Ronis, 55 Woodward Ave, Brampton, Ont., Canada.

Iepriekšējos dziesmu svētkos filatelijas izstādē 1961. g. Toronto bija redzami daudzi reti un vienreizēji Latvijas filatelijas materiāli. Arī šī gada izstāde solās būt iespaidīga. Paredzēts godalgot izstādes labākos klāstus. Ir jau saņemti daži balvu pieteikumi. Tā filatelists A. Ruciņš no Vācijas pieteicis vienu Jura Soikāna darbu $100.— vērtībā, kā godalgu par labāko Latvijas brīvvalsts naudu klāstu (banknotes un monētas). Godalga tiks piešķirta pēc tiesnešu kollēģijas lēmuma un tā pāriet ieguvēja personīgā īpašumā. Jauniešu klases labākajiem pastmarku klāstu īpašniekiem — 1. vietas ieguvējiem — A. Ruciņš apsolījis nodot Latvijas markas DM 75.— vērtībā (apm. $21.00). Izdalīšanu še veiks LFA Jaunatnes nozares vadītājs A. Vēveris. Rīcības komiteja būtu ļoti pateicīga, ja organizācijas un arī atsevišķas personas atrastu par iespējamu balvu skaitu vēl papildināt. Pie teikumus lūdz sūtīt izstādes rīc. komitejas vadītājam J. Ronim (adrese minēta iepriekš). Speciālu mūžīgi ceļojošu balvu filatelijā nodibinājusi arī DV Kanadas valde. Gaidām sekotājus! J. R.

Leonīds Linauts

LATVIEŠU KOKLES

III

Izdobjamā kokles daļa saucas kokles ķermenis. Lai vieglāk orientētos, uzskaitīšu pārējos daļu apzīmējumus, pēc klātpieliktā zīmējuma: A — virsdēlis; B — pēdiņa jeb stīgu saturētājs; C — galviņa; D — skaņu caurumi; E — skaņojamās tapiņas; F — kokles ķermenis; G — stīgu saturētājs stienītis; H — sānu skaņu caurumi; K — kokles plecs.

Visu kokles ķermeni virsskatā uzzīmē uz izvēlētā koka šķilas, kas iepriekš sagatavota tieši kokles biezumā, ieskaitot virsdēli. Ar kaltu vai arī mechaniskā ceļā izdobj iekšpusi. Var atrast kokapstrādāšanas darbnīcas, kas par mazu atlīdzību, ar urbjmašīnas, vai cita veida dobjamās mašīnas palīdzību, izdobj iekšpusi precīzā dziļumā,

atstājot dibenu noteiktā biezumā, t. i. ¼ collas.

Kokles vispārējais biezums, ieskaitot virsdēli, ir colla un 5/8. Pēc tam apzāģē kokles ārējo siluetu, lai pēc sānu malu nogludināšanas sienu biezums paliktu 5/16 collas. Kokles galviņu veido 2 līdz 2 ¼ collas diametrā. Šajā laikā arī iegriež sānu skaņu caurumus 3/4" garumā un 1/4" platumā. Pēdiņas gala sienu biezumam jāsaskan ar atsevišķi uzlīmējamās pēdiņas samēriem.

Virsdēlim materiālu izvēlas no sīkšķiedrainas egles koka. Ja pie tāda nevar tikt, tad lieto to pašu koka šķirni, no kā gatavots ķermenis, kas diezgan bieži novērots pie dažiem seno kokļu paraugiem. Virsdēlīša biezums ņemams 3/16 collas. Pēc dēlīša nogludināšanas izgriež skaņu caurumus, ko vēlams veidot pēc klātpieliktā zīmējuma, bet, iemanoties darīšanā, šo sešdaļīgo saulīti var variēt ar citām atvērumu formām, iepriekš labi izstudējot attiecīgo apgabalu kokgriezumu tradicijas un ornamenta elementus.

Vidējās saulītes lielums ir 4 collas un ¼, skaitot abu staru garumu kopā. Pēdiņas galā saulītes garums ir 2" un 3/4. Galviņas galā — (D 3) saulīte ir 2". Griezums jāizdara ar slīpo griezumu nevis stāvus, kā ar zāģīti zāģējot. Tādējādi faktiskais skaņu cauruma atvērums ir mazāks par slīpuma tiesu, kā zīmējums uz dēlīša. Saulīšu centri atrodas šādos attālumos, mērījot no pēdiņas gala: D 2 — 5 collas un ¼"; D 1 — 11 collu ar 1/2"; D 3, — 16 collu.

Virsdēli līmē pēc tam, kad ķermeņa sānus no virspuses noņem zemākus par virsdēļa biezuma tiesu; pie pleca daļas arī izdarot šādu pašu padziļināšanu, paņemot šo joslu 1/2 collas platumā. Kokles virsdēļa šķiedru slāņojums (parallēls garākajai trijstūŗa malai) šā patīkami kontrastēs ar koka rakstu, kas parādās pleca daļā, uz kuŗa tad rindojas tapiņas.

Pēdiņa darināma no tā paša koka, no kā gatavo ķermeni, bet ja tas gatavots no pavisam mīksta koka, tad vēlams ņemt kļavas koku. Pēdiņas gala veidojumā ir sastopami šādi varianti: „V" formas viengabala veidojums kokā; „V" formas salīmēts; 2 atsevišķi koka gabaliņi ar lokveida formu; metalla saliekts stienītis, ar noliektiem galiem iegremdēts kokā.

Skaņojamās tapiņas darināmas no ļoti cieta koka: kļavas, bumbieŗa vai cita, kaut orientāla kokmateriāla.

Lai skaņošana būtu vieglāka un stīgas tonis „noturētos," tapiņas precīzi jāpielāgo caurumiem kokles plecā (vai otrādi). Tā daļa, ap kuŗu apvīta stīga, tapiņai var būt ar lielāku sašaurinājumu — diametru, jo tad skaņojot stīga tiks vilkta ar mazāku radiju, tad tonis veidosies pareizā augstumā bez „lēcieniem." Šo problēmu pamatīgi atrisinājis K. Dravnieks, ilgi eksperimentēdams pie tapiņu proporcijām.

Kokles krāsošanai nav ieteicams ņemt eļļas krāsas; tas noteikti padarīs kokli aizsmakušu. Vislabāk atstāt dabiskā krāsā, tikai pāris reizes ļoti plāni nolakojot. Ja vēlas toņojumu, var izlietot vieglu apdedzināšanu ar liesmu (prasa ievingrināšanos). Tāpat var lietot spirta kodnes, bet atturīgos brūnganos toņos. Par šiem jautājumiem vislabāk konsultēties ar latviešu kokgriezējiem, bet nekad ar veikalu vai firmu pārdevējiem.

Lakojumam noder kuŗa katra pilnīgi caurspīdīga augstākās kvalitātes laka (Varnish). Tapiņas nav lakojamas tanīs vietās, kur tās saskaŗas ar caurumu virsmu.

Par kokles stīgošanu turpinājumā, sakarā ar kokles spēles mācīšanu.

(Turpinājums sekos)

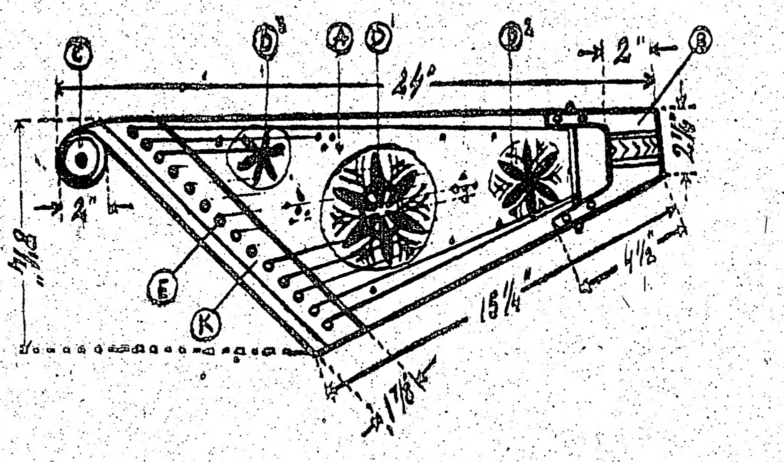

Nama mātei

Vienā no pasaules lielākajām pavārgrāmatām var atrast receptes latviešu gardumiem — biešu vīrai, pikantām biezpiena maizītēm un citiem.

RIEKSTU ŽELEJAI

1 ēdamkarote želatīna, 1 mēra tase cukura, 1 mārc. riekstu, 2 ēdamkarotes ruma vai liķiera, 1 mēra tase putu krējuma.

Želatīnu iemērc ¼ mēra tasē auksta ūdens, pielej 1 mēra tasi verdoša ūdens, iemaisa cukuru, kapātos riekstus un rumu vai liķieri. Kad masa atdzisusi, iecilā saputoto putu krējumu un ieliek uz pāris stundām ledusskapī, lai sažēlē.

Pasniedz galdā, greznotu ar putu krējumu.

Ūdens vietā pārmaiņas pēc var lietot arī tasi karstas kafijas.

Pēc dažām nedēļām būs Lieldienas. Vai jums jau krājas sīpolu mizas olu krāsošanai?

Pelēns ar pavārnīcu

Pa latviešu slepeno aģentu bīstamajām gaitām.

Apgāds LATVIS nodod lasītājiem Aleksandra stāstījuma ZILĀ APLOKSNE gaidīto turpinājumu

NEREDZAMĀ DIVĪZIJA

Jaunajā grāmatā autors stāsta par Latvijas pretizlūkošanas īpašās aģentūras darbību Otrā pasaules kaŗa priekšvakarā.

Tie, kas lasījuši ZILO APLOKSNI, sekos ar neatslābstošu interesi NEREDZAMĀS DIVĪZIJAS cīnītāju gaitām no pirmās līdz pēdējai jaunās grāmatas lappusei.

Tāpat intriģējošais stāstījums saistīs lasītājus, kas ZILO APLOKSNI nebūs lasījuši, jo NEREDZAMĀ DIVĪZIJA ietveŗ sevī noslēgtu notikumu posmu.

Grāmata ilustrēta, glīti iesieta, pasūtinot apgādā maksā $3.50 (ieskaitot piesūtīšanas izdevumus).

Var pasūtināt

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4. Ont.

MODER
PIEDE
NAV JĀPEI
Simtiem dažādu Padomijā ra
AUTOMOBIĻI, MOTOCIKLE
KAMERAS, SMARŽAS, PĀRT
Daudz jaunu priekšmetu ta
Atvaļinājumu pavadīšanu ve
Pasūtinājumu
Uzmaniet dā

ROBEZ and DO
REALTORS AND A
79 MAIN STREET
HAMILTON . ONTA
Ar šo daru zināmu, ka esmu at
nas biroju, un izsaku pateicību tau
Plašā izvēle: jaunas un vecas ģi
un farmas, ienākumu īpašumi, tū

Lotus
● PUĶES ● LATVIEŠU GRĀMATAS
DZINTARS ● KRISTALLS ● PORC
KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMAT
SALONS
Vienalga, kur dzīvojat — Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un A
jūsu pasūtinājumus izpildīsim nekavējoties.

AUSTRA Š
DĀMU FRIZIERS
737 Bloor St., W., pie Grace, T

Toronto Window M
165 CENTRE ST. E., RICHM
Piedāvā augstākās kvalitātes alumi
Izdara dažādus logu pārb
LABS DARBS.
Nesaistošā informācij
Edvardam vai Aldonai
darbā 285-1471, mājā

E. Dunsdorfs un A. Spekke — LATV
1500 — 1600
Z. A. Ozols — LATVIA — A Selected
CEĻI — Literatūras zinātne — rakst
DV GRĀMATNĪ
491 College Street, Tor

TAUTIE
pirms nododat iespie
iespiedumdarbus citur
LATVIJA - AMERIKĀ
Mēs iespiežam
LAULĪBU un IESVĒTĪBU I
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪ
KONCERTU PROGRA
SARĪKOJUMU BILE
PLAKĀTUS, DZIES
VĒSTUĻU VEIDI
GRĀMATAS, 2
Labs darbs. — Mā
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM
491 College St., Toro
CANADA
TEL.: 921-
CODE 416

ĒT PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Donald: 8 istabu dubultķieģeļu mā-
vannas istabas, moderna apkure,
. Kopējā cena $15.500.-

LVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

KOKLES

ķermeņa sānus no virspuses noņem zemākus par virsdēļa biezuma tiesu; pie pleca daļas arī izdarot šādu pašu padziļināšanu, paņemot šo joslu 1/2 collas platumā. Kokles virsdēļa šķiedru slāņojums (paralēls garākajai trijstūra malai) šā patīkami kontrastēs ar koka rakstu, kas parādās pleca daļā, uz kura tad rindojas tapiņas.

Pēdiņa darināma no tā paša koka, no kā gatavo ķermeni, bet ja tas gatavots no pavisam mīksta koka, tad vēlams ņemt kļavas koku. Pēdiņas gala veidojumā ir sastopami šādi varianti: „V" formas viengabala veidojums kokā; „V" formas salīmēts; 2 atsevišķi koka gabaliņi ar lokveida formu; metālla saliekts stienītis, ar noliektiem galiem iegremdēts kokā.

Skaņojamās tapiņas darināmas no ļoti cieta koka: kļavas, bumbieŗa vai cita, kaut orientāla kokmateriāla.

Lai skaņošana būtu vieglāka un stīgas tonis „noturētos", tapiņas precīzi jāpielāgo caurumiem kokles plecā (vai otrādi). Tā daļa, ap kuru apvīta stīga, tapiņai var būt ar lielāku sašaurinājumu — diametru, jo tad skaņojot stīga tiks vilkta ar mazāku radiju, tad tonis veidosies pareizā augstumā bez „lēcieniem." Šo problēmu pamatīgi atrisinājis K. Dravnieks, ilgi eksperimentēdams pie tapiņu proporcijām.

Kokles krāsošanai nav ieteicams ņemt eļļas krāsas; tās noteikti padarīs kokli aizsmakušu. Vislabāk atstāt dabiskā krāsā, tikai pāris reizes ļoti plāni nolakojot. Ja vēlas tonojumu, var izlietot vieglu apdedzināšanu ar liesmu (prasa ievingrināšanos). Tāpat var lietot spirta kodnes, bet atturīgos brūnganos tonos. Par šiem jautājumiem vislabāk konsultēties ar latviešu kokgriezējiem, bet nekad ar veikalu vai firmu pārdevējiem.

Lakojumam noder kura katra pilnīgi caurspīdīga augstākās kvalitātes laka (Varnish). Tapiņas nav lakojamas tanīs vietās, kur tās saskaras ar caurumu virsmu.

Par kokles stīgošanu turpinājumā, sakarā ar kokles spēles mācīšanu.

(Turpinājums sekos)

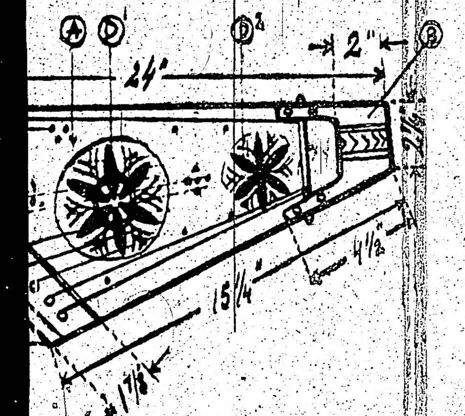

Pa latviešu slepeno aģentu bīstamajām gaitām.

d lasītājiem Aleksandra stāstījuma
o turpinājumu

MĀ DIVĪZIJA

s stāsta par Latvijas pretizlūkoša
arbību Otrā pasaules kaŗa priekš

APLOKSNI, sekos ar neatslābstošu
DIVĪZIJAS cinītāju gaitām no pir
grāmatas lappusei
saistīts saistīts lasītājs, kas ZILĀ
, jo NEREDZAMĀ DIVĪZIJA ie-
umu posmu.
iesieta, pasūtinot apgādā maksā
izdevumus).

ar pasūtināt
. College St., Toronto 4. Ont.

MODERNĀKAIS VEIDS SAINĪŠU NOSŪTĪŠANAI PIEDERĪGIEM PADOMJU SAVIENĪBĀ

NAV JĀPĒRK. NAV JĀSAIŅO. NAV JĀSŪTA. NAV MUITAS.

Simtiem dažādu Padomijā ražoto labākās kvalitātes priekšmetu ir gatavi piegādei.
AUTOMOBIĻI, MOTOCIKLETI, VELOSIPEDI, RADIO, TELEVĪZIJAS APARĀTI, FOTO KAMERAS, SMARŽAS, PĀRTIKAS PRODUKTI un daudz citu lietu.
Daudz jaunu priekšmetu tagad dabūjami un daudziem ir pazeminātas cenas.
Atvaļinājumu pavadīšanu veselības uzlabošanas iestādēs ir iespējams izkārtot jūsu piederīgiem.

Pasūtinājumus uz augšā minēto pieņem un izpilda vienīgi Vneshposyltorg pilnvarotais
PODAROGIFTS, INC. (Tā pati vadība, kas ir Globe Parcel Service, Inc.)
220 Park Ave., So. Cor. 18th. Street.
NEW YORK, N. Y. 10003. Tel. 228—9547

Uzmaniet dāvanu skates telpu atklāšanu. Datums tiks izziņots vēlāk)

ROBEZ and DONNELLY

REALTORS AND APPRAISERS

79 MAIN STREET EAST
HAMILTON - ONTARIO

PHONE JA 8—8936

Ar šo daru zināmu, ka esmu atvēris savu nekustamu īpašumu pārdošanas un novērtēšanas biroju, un izsaku pateicību tautiešiem par man dāvāto uzticību.

E. Robežgruntnieks

Plašā izvēlē: jaunas un vecas ģimeņu mājas, tirdzniecības uzņēmumi, zemes gabali un farmas, ienākumu īpašumi, tūristu uzņēmumi u. t. t.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5948.
Suite 107
RO 6-8354 (mājās).

Izdaru visāda veida
APMETUMU DARBUS
iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tiles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
769-8280, Toronto.

Lotus

792 BATHURST ST.
(pie Bloor St.)
LE 3-3884

FLORIST • GIFT SHOP • 802 BATHURST STREET • TORONTO • PHONE 533-380

◉ PUĶES ◉ LATVIEŠU GRĀMATAS ◉ SKAŅU PLATES ◉ DZINTARS ◉ KRISTALLS ◉ PORCELĀNS ◉ KERAMIKA
KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS

Vienalga, kur dzīvojat — Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu pasūtinājumus izpildīsim nekavējoties.

A r v i d s T i r u m s

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8103
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĒJUMUS.
◉ Turpat dabūjami BILŽU LOGATI. ◉

A U S T R A Š M I T S
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace. Toronto. LE 5-6792

La GROTTA
— RESTORĀNS — TAVERNA —
49 DUNDAS STREET W.
Eiropejiska atmosfaira. Katru vakaru dejas no pl. 8—12 pie kontinentālas mūzikas.
BANKETU TELPAS NO 25—200 PERSONAM
Rezervācijai zvaniet 364—0216

Toronto Window MFC Co. Ltd.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistoša: informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai S P R O Ģ I S
darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

VALUTE

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Z e l t k a l a
Antona KIVLENIEKA
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4., Ont., 533—2837
T a u t i e š i e m a t l a i d e

Z. GRUNDMANIS
G R Ā M A T V E D I S
Ienākuma nodokļu aprēķini un financiālie pārskati.
Informācijai zvanīt CH 4-3244

E. Dunsdorfs un A. Spekke — LATVIJAS VĒSTURE 1500 — 1600	$ 15.00
Z. A. Ozols — LATVIA — A Selected Bibliography	$ 2.15
CEĻI — Literatūras zinātne — rakstu krājums	$ 3.20

DV GRĀMATNĪCA,
491 College Street, Toronto 4, Ont.

TAUTIEŠI,

pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar

LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI

Mēs iespiežam
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

LATVIEŠU TRIMDAS LIELĀKAIS APGĀDS
L A T V J U G R Ā M A T A
piedāvā lielos klasiskos, mākslas un citus darbus

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS
Blaumaņa — RAKSTI, 12 sējumos
Blaumaņa — DRĀMA un KOMĒDIJA, 1120 lapp.
Aspazijas — DRĀMA — LIRIKA — PROZA
Zeibolta — RAKSTI
LATVIEŠU BALETS
NOZIEGUMS UN SODS, 2 sēj.
Cross Road Country — LATVIA
un daudz, daudz citu latviešu un cittautu ievērojamāko darbu.

Šinī pavasarī Lieldienās iznāks šādi ievērojami darbi:

K. Siliņa autobiogr. — MANA DZĪVE .... pielikumā LATVIEŠU LITERĀTŪRAS 100 GADI	$3.90
T. De Frīsa biogr. rom. — REMBRANTS, I,II,III	$6.80
Gētes rom. - eseja — GARA RADINIEKI, I,II ..	$.4.40
Poruka, Plūdoņa, Lapko illustr. — STĀSTI BĒRNIEM, pielikumā MAZAIS KATECHISMS ..	$.160
LATVIEŠU TAUTAS TEIKU un PASAKU 4. sēj.	$7.80

Tālāk sagatavošanā Aspazijas vienīgais romāns un vairāki citi visievērojamākie darbi.

skatāmas Visas grāmatas pieprasāmas un visās korektajās grāmatnīcās. Turpat par brīvu pieprasāms pilnīgs visu izdevumu cenrādis.

— G a i d i e t —

LATVIJA 50 GADOS

lielākais un varenākais izdevums mūsu kultūras krātuvē latviešu un angļu valodā. Pāri par 400 trimdā vēl līdz šim nepublicēti uzņēmumi.

LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332,
Waverly, Iowa, USA

V Ē Ž A . . .

(Turpinājums no 6. lpp.

operēšana Glazgovā. Šo operāciju izdarīja sērs Georgs Bītsons kādai pēdējā vēža stadijā esošai sievietei. Ar to uzlaboja šīs sievietes veselības stāvokli un pagarināja viņas mūžu (par 8 — 9 mēnešiem).

No visa šī raksta būtu labi, ja mēs atcerētos tās 7 pazīmes, kas eventuāli varētu būt arī vēža pazīmes:

1.) Neparasta asiņošana vai izdalījumi.
2.) Sacietējums vai sabiezējums krūtī vai kādā citā ķermeņa daļā.
3.) Rēta, kas nesadzīst.
4.) Atkārtojošās pārmaiņas vēdera vai pūšļa darbībā.
5.) Neatlaidīgs aizsmakums vai klepus.
6.) Neatlaidīgi traucējumi gremošanas organos vai grūtības ar norīšanu.
7.) Jebkādas pārmaiņas kārpā vai dzimumzīmē.

Konsultējiet savas ģimenes ārstu, ja novērojat pie sevis kādu no minētām pazīmēm.

NOTARS
O S K A R S P E R R O
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
palīdz Jums nelaimes gadījumā.
PL 9-0266.

PĀRDODAMS
RUCAVAS tautas tērps
lielam augumam (blūze, ņieburs un svārki).
Zvanīt WA4 — 6384, Toronto

MEKLĒ
sievieti
pilsētas austrumos pie 8 gadi veca bērna uzraudzīšanas.
Zvanīt nedēļas nogalē.
Tel. 231—8914

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
★
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
d a b ū j a m i
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont.
kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
128 Barton St., E., Hamilton, Ont.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS UN MĀKSLAS SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911. (Arī pēc darba)
SKAISTĀKIE UN SVAIGĀKIE GRIEZTIE ZIEDI. KRĀŠŅI PUĶU SAKĀRTOJUMI LAULĪBĀM UN CITIEM GADĪJUMIEM.
Dāvanām bagātā izvēlē tautiskas rotas lietas, ādas un koka izstrādājumi, audumi, skulptūras, eļļas gleznas u.c.
KĀRLIS SVEILIS

A. E G L Ī T I S —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.
◉ IZĪRĒ TV par $ 8.- MĒNESĪ. ◉
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

VENUS
PUĶU VEIKALS
◉ Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
◉ Latviešu keramika.
◉ Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
1-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

KAS? KUR? KO?
TORONTO

DCS
Drapery Contract Services 789—2211
IMANTS E. KRŪZE 789—4455
521 OAKWOOD AVE. Mājās BA - 5 9292
Nesaistoša informācija un lietpratēja padomi jūsu mājas iekšienes izdaiļošanai. Aizkari, grīdsegas drapērijas u.c.

PĀRTIKA · DELIKATESES

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca
1095 QUEEN ST. E.
HO 6 - 5 1 5 2

ERIC KRAUS R. E. 10 Eastwood Rd. Ho 1-8158
Pārstāvis: KONST. KĀRKLIŅŠ, mājās HO 6-5024.

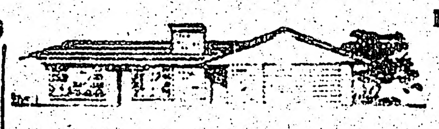

Īpašumi visos pilsētas rajonos.
Māju pircējiem sagādājam aizdevumus.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE Īpašnieks ST. CUKULS

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
ALEX DOORS
pagatavo un pārdod tautiešiem koka durvis visādos lielumos un veidos, pēc vēlēšanās izgrezno vai labo arī vecās.
VEIC PĀREJOS KOKA DARBUS.
Tel. 769-2156, Toronto. A. BEIZAKS.

DAŽĀDI

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
52 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
365 Bay Street,
tel. 363—4451 Toronto

Krāsu un baltmelnās filmas
attīstīšana palielinājumi
duplikāti un citi darbi ar izcilu kvalitāti
atlaide

BENJAMIN Film Laboratories
51 Duchess St. EM. 3-6496 Ltd

Klauns Koko un Anastasija

(Vēstule no Anglijas)

(A.P.) Laiku pa laikam šis zemes laikrakstu slejas „pārskrējuši" divi visai pazīstami un populāri vārdi: mūsu paziņas, bij. Rīgas Salomonska cirkus klauna Koko, un mazliet tālākās paziņas — Krievijas pēdējā cara Nikolaja 2. meitas Anastasijas vārdi, protams, katrs savā kapacitātē, jo tā ir tik sagadīšanās, ka abu vārdi parādījušies presē vienlaicīgi.

Koko (kas itin labi pazīstams vecākai paaudzei), kā zināms, pirms gadiem, kāda satiksmes nelaimes gadījuma dēļ savu aktīvo klauna karjēru bija spiests izbeigt, bet viņa lielās popularitātes dēļ Bertrāma Milla cirkus viņu vēl saistījis ar līgumu par arēnas statistu līdz 1968. g. Kopš pagājušā gada televīzijas konkurences dēļ cirkus izbeidzis „klejošanu" pa provinci, izrādes sniedzot vienīgi Londonā, pie tam darbojoties vairs tikai dažus ziemas mēnešus, kāpēc Koko norūpējies par savu nākotni un turpmāko eksistenci. Kad K. bija nodarbināts visu gadu, viņš savu brīvo laiku ziedoja saviem mīluļiem — bērniem, mācot viņiem orientēšanos toposos, aizvien sarežģītākos satiksmes noteikumos. Viņš uzstājās ar priekšlasījumiem gan skolās, gan bērnu namos, patversmēs un citur, šo apmācības darbu veicot par brīvu. Viņa uzupurēšanās nolūks — mēģināt bērnus pasargāt no ciešanām satiksmes nelaimēs, līdzīgās tai, kas piemeklējusi viņu pašu.

Paša darba apstākļiem pasliktinoties, Koko tagad nolēmis par savām lekcijām prasīt atlīdzību, bet viņa prasības nebūt nav mazas — „tikai" 70 mārc. nedēļā, kāpēc nav brīnums, ka iestādes, kurām K. savus pakalpojumus piedāvājis, tās atzinušas par nesamērīgi lielām un piedāvātos pakalpojumus noraidījušas. K. gan paskaidrojis, ka visas 70 mārc. nebūt nevajagot ieskaitīt par viņa tīro peļņu, jo lekciju nobeigumā viņš bērnus parasti apdāvinot, šim dāvanām iziešot apm. puse no viņa algas.

Par iestāžu noraidīgo izturēšanos Koko pašreiz tomēr vēl nav ko skumt, jo savu iemīļoto darbu viņš varēs turpināt — viņu šim darbam noalgojusi kāda tējas importa firma, ar to reizē „nošaujot" divus zaķus: ar populārā klauna palīdzību iespējot reklamēt savu preci un līdztekus tam izdaudzinot sevi arī par lieliem bērnu draugiem, kam firmas tirdznieciskos aprēķinos varbūt bijuši tik sekundāra nozīme.

★

Cara meitas Anastasijas vārds jau gadiem ilgi saistās ar prāvošanos, kurā kāda Vācijā dzīvojoša Anna Andersone apgalvo, ka viņa esot lielkņaze Anastasija un tiesas ceļā mēģina panākt sevis atzīšanu par Krievijas cara meitu. Savu apgalvojumu viņai līdz šim tomēr vēl nav izdevies pierādīt, jo zemākās tiesu instancēs viņas prasība noraidīta. Gan jāpiebilst, ka vienlaicīgi tiesa noraidījusi arī Meklenburgas lielhercogienes Barbaras pretprasību — atzīt, ka Anna Andersone īstenībā ir kāda poļu laukstrādnieka meita — Franciska Šanckovska.

A. A. iesniegusi pārsūdzību apellācijas tiesā, un pēc laikraksta ziņām Hamburgas senāts, kā pēdējā instance, šo apellāciju skatīšot cauri aprīļa mēneša beigās. Gan piezīmējams, ka presē jau vairākkārt bijuši fiksēti termiņi, kad šī „pēdējā kauja" notiks, bet visi šie termiņi jau sen pagājuši.

Anastasijas vārda „atsvaidzināšanās" presē pašreiz vedama sakarā ar kādu visai neparastu notikumu: šajās dienās angļu dienas laikrakstā „The Times" parādījās 25 rindiņu garš sludinājums ar lūgumu atsaukties personām, kas varētu būt piepalīdzīgi šīs lielās traģēdijas taisnīgā atrisināšanā. Sludinājumā starp citu teikts: — „Laiks steidzas... tiesas sēde atjaunosies 27. aprīlī. Ir vēl iespējami nejauši un negaidīti atklājumi, kas varētu prāvošanos izbeigt. Lūdzu rakstiet uz oferti N..."

Laikam taču šis sludinājums domāts nopietni, jo kurš gan tīšu prātu ietu sviest zemē visai lielo sludinājuma maksu 26 mārc. un 5 šiliņus. Laikraksti cenšas uzminēt, kas varētu būt šo anonīmo sludinājumu ievietojis. „Anastasijas" advokāti Hamburgā par sludinājumu ir pārsteigti, un neko tuvāku paskaidrot nespēj, arī A. A. ilggadīgā draudzene baronese Monika Miltica (Miltitz). Presē minēts vēl kāda žurnālista vārds, kas patlaban rakstot grāmatu par Anastasiju, bet, intervēts, šis žurnālists kategoriski noliedzis savu līdzdalību. Par nevainīgām sevi atzinušas arī citas izjautātās personas un tā lielais noslēpumainības plīvurs pagaidām paliek neatsegts. Nav tomēr šaubu, ka 26 mārc. sludinājuma maksu noriskējusi kāda persona, kas ļoti ieinteresēta, lai Anna Andersone uzvarētu un tā kļūtu par cara lielo noguldījumu īpašnieci. Šīs zemes bankās vien šie noguldījumi jau sastādot lielu bagātību.

LATVIJAS KAROGS PACEĻAS VANKUVERĀ

Dodoties bēgļu gaitās, Vēveru ģimene atstāja daudz materiālu vērtību, bet kā talismanu bēgļu somā ielika Latvijas karoga drēbi. Pēc vairāk kā divdesmit gadiem Vēveru ģimene izgatavoja no ilgi glabātā auduma — Latvijas karogu un 20. martā to pasniedza Britu Kolumbijas Daugavas Vanagu nodaļai. Nodaļas priekšnieks V. Kajaks pateicās dāvinātājiem, jo sapnis par Latvijas karogu nodaļai pēc trīspadsmit gadiem ir piepildījies, pie tam tā ir daļa, kas nākusi no tālās dzimtenes. Mācītājs Kampe izlūdzās Dieva svētību jaunam karogam, un lai tas reiz atkal plīvotu brīvajā Latvijā.

PĀRSŪTĀM NAUDU

uz

LATVIJU.

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.

Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-

pārējām summām 10%

Saņemšana 14—21 dienu laikā.

Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,

491 COLLEGE ST.,

TORONTO 4. ONT.

MŪSU LAIKRAKSTA

atsevišķi

numuri dabūjami

Toronto latviešu

veikalos.

Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus —

LATVIAN MUSIC

LM PĀRSTĀVIS:

DV grāmatnīca, 491 College St., Toronto 4, Ont.

SENSACIONĀLS IZDEVUMS

nevainojamā technikā

Jaunajā LP027 piedalās:

Stokholmas Reitera koris,

Rīgas Reitera koris ar Radiofona simf. orķestri,

Spīkere Alma Steine u. c.

Vēlreiz aicinām:

Izdariet vismaz vienu pasūtinājumu TAGAD, tad turpmāk regulāri piesūtīsim apkārtrakstus par visiem Latvian Music jaunizdevumiem. To starpā būs vēl daudz patīkamu pārsteigumu!

MONTREĀLAS...

(Pārnesums no 4. lpp.)

iespējams. Jaunieši par šo domu bija sajūsmināti, jo tautas deju kopa Ačkups, kas bijusi lielākā jaunatnes organizācija Montreālā, saista tikai tos, kas interesējas par tautas dejām. Jaunatnes iesaistīšanai ar citām interesēm bija grūti atrast domu biedrus un organizēt nodarbības.

Jaunais pulciņš nu varēs iedzīvināt dažādas nodarbības; tā mērķis pašlaik ir tuvināt jauniešus un izveidot vispusīgu aktivitāti.

Prezidijā ievēlēti trīs: Jānis Kazāks (pr. dis), Ruta Karlsone un Māra Rudzīte. Vēl divus valdes locekļus ievēlēs no Ačkupa. Prezidija sastāvs tādā veidā gādāts, lai apvienotu Ačkupa dejotāju un pārējo jauniešu intereses kopīgā darbā un priekos.

Par spīti sanākušo jauniešu sajūsmai, daļa tomēr izteica bažas, vai pulciņš nepastāvēs. Bet agrāk trūka intereses pašos jauniešos, ierosme nāca no vecākās paaudzes. Pašlaik nav šaubu par pulciņa pastāvēšanu: prezidijā ir jaunieši, kam rūp kopēja darbošanās; mērķus un darba plānu izveidos paši pulciņa locekļi. LNJAK valde novēl Montreālas pulciņam ilgi pastāvēt un raženi darboties!

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

Roncesvalles Chapel

436 Roncesvalles Ave.

LE 3-7954

Yorke Chapel

2357 Bloor St. W

RO 7-3153

Parkošana abās bēru mājās.

VAI IESPĒJAMA...

(Pārnesums no 4. lpp.)

arī no kanadiešu firmām un organizācijām. Līdzekļu vākšanas komitejas darbojas visos lielākajos Kanadas un ASV centros. Akcijā iesaistīta ukraiņu prese, un tādos lielos ukraiņu centros, kā Vinipegā un Moose Jaw — arī radio un televīzija. Izsūtīti uzaicinājumi 1000 lielākajām Kanadas firmām katrai šim pasākumam ziedot vismaz tūkstoš dolarus.

Klausoties organizātoru paskaidrojumus preses konferencē, radās iespaids, ka šie cilvēki (Basilian Fathers) ir ar ļoti augstu zināšanu līmeni ne tikai garīgās, bet arī veikalnieciskās lietās un darbojas ar lielu enerģiju, mērķtiecību un varbūt pat fanātismu. Ģimnazijā paredzēts uzņemt skolēnus, sākot ar 9-to vidusskolas klasi, un organizātori cer, ka drīzumā izdosies izveidot ukraiņu universitāti, piebūvējot klāt vajadzīgās telpas. Domā, ka pirmie skolēni, kas nobeigs šo ukraiņu ģimnaziju, varēs turpināt mācības turpat ukraiņu universitātē.

Šis pasākums ir ļoti liels un vienam cilvēkam īsā laikā nemaz nav iespējams iepazīties ar problēmām, kas būs jāpārvar, lai šo grandiozo projektu pilnīgi īstenotu.

Vērojot padarīto un nākotnē iecerēto darbu, katrs jautās: Kamdēļ gan vajadzīgs uzņemties tik milzīgu darbu, jo daudz izdevīgāk un lētāk taču ir laist bērnus vietējās kanadiešu vai amerikāņu skolās? Klausoties organizātoru runas preses konferencē un banketā, kā arī lasot mums izdalīto literatūru, guvu pārliecību, ka šim pasākumam ir divi mērķi. Skolas organizētāji un atbalstītāji ir pārliecināti, ka tiem ukraiņu izcelsmes jauniešiem, kas beiguši vietējās universitātes, trūkst spēju vadīt, organizēt, un daudziem ir grūtības pat pašiem savu dzīvi pareizi iekārtot.

Skolas galvenais mērķis ir izveidot cilvēkus, kas varētu kļūt par sabiedrības vadītājiem un rādīt ceļu tiem, kas paši to nevar atrast. Otrs skolas mērķis, protams, ir ukraiņu valodas, kultūras un tradiciju saglabāšana, audzinot cilvēkus, kas šo kultūru varēs nodot tālākajām paaudzēm. Šādas skolas uzbūve un uzturēšana prasīs lielus līdzekļus.

Nav jābūt ekspertam, lai secinātu, ka vecāku maksātās skolas naudas vien gan nesegs pat apgaismošanas, apsildīšanas un internāta izdevumus. Ievērojot to, ka šī ir baznīcas skola, kas labu daļu līdzekļu varbūt saņems no baznīcas, ir ļoti iespējams, ka šis projekts reālizēsies un dos spēcīgus vadītājus, organizētājus un varbūt arī nākošos valstsvīrus.

Jānis Zībiņš

IZCILS ATRADUMS

Atrasts un saglābts vērtīgs kultūrvēsturisks ieskaņojums no Latvijas brīvvalsts laikiem.

Eiropas valstu radiofoni pirms 2. pasaules kaŗa mēdza apmainīties ar t. s. Eiropas raidījumiem. Brīvās Latvijas radiofons latviešu nacionālās mūzikas koncertu pēdējo reizi sniedza 1939. gadā. Tajā piedalījās Reitera koris un radiofona simfoniskais orķestris Teodora Reitera un prof. Jāņa Mediņa vadībā. Koncertu savukārt tālāk pārraidīja visi Eiropas radiofoni. Kāds Skandināvijas radio raidītājs bez tam vēl šo latviešu koncertu ierakstīja skaņu stiepulē, kurā tas saglabājās līdz mūsu dienām. To atrada un ieguva savā īpašumā Arturs Vanags, Latvijas brīvvalsts ģenerālkonsuls Skandināvijā, un nodeva tālāk apgādam Latvian Music ieskaņojuma attīstīšanai un iespiešanai skaņu platē. Tas tagad izdarīts. Klausoties šo skaņu plati, katrs latvietis izjūt dziļu saviļņojumu, jau dzirdot spīkeres Almas Šteines tik pazīstamo balsi, kas piesaka raidījumu un tā dalībniekus un uzskaita tālāk raidītājas valstis alfabēta kārtībā. Daudzas no šīm toreiz neatkarīgajām valstīm tagad zaudējušas savu brīvību un patstāvību. Vislielāko pārsteigumu tomēr sagādā ieraksta labā technika, kas daudz neatšķiras no jaunāko laiku ieskaņojumiem, par spīti tam, ka raidījums uztverts pāri Baltijas jūrai un tas ierakstīts stiepulē vairāk nekā pirms 25 gadiem.

Jūs esat vienmēr gaidīti pie

Robertson

CHEV — OLDS

1515 DANFORTH

Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis

Hans Plaude

HO 6 - 1131

Nevilcinieties piezvanīt Plaudes kungam gadījumā, ja jums rodas problēmas jauna vai lietota automobiļa pirkšanā vai tā financēšanā.

AĢENTŪRA, KAS GADĀ PĀRDOD VAIRĀK KĀ 8000 SATIKSMES LĪDZEKĻU

Robertson

Chevrolet

Oldsmobile

25 gadus vienā vietā

1515

Danforth

HO 6—1131

PIEGĀDĀ NEKAVĒJOTIES

Noteikti griežaties pie HANŠA PLAUDES, lai parāda

1965. gada

Chevrolet un Oldsmobile modeļus

Mūsu mīļais filistrs — dibinātājs

MAG. OEC.

Arvīds Prāms

dzimis 1906. g. 20. aprīlī Pāles pagastā,

miris 1965. g. 18. martā Hullā — Anglijā.

Dziļās sērās

Fraternitas Lataviensis Konvents

Ja kādu brāli
vest uz kapu klusu . . .

DAGMĀRA VĀLODZE

dzim. ALKSNIS

DZIM. 1898. G. 11. DECEMBRĪ JAUNLAICENES PAG.,

MIRUSI 1965. G. 2. MARTĀ TORONTO.

DAUGAVAS VANAGU KANADĀ BĒŖU FONDS

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

● Visai savdabīga izstāde šo piektdien atklāta Sobot mākslas galerijā 128 Cumberland, Toronto. Tur skulptors J. Magons izstādījis savus darbus, veidotus aluminijā. J. Magons dzimis 1927. g. Latvijā, māksliniecisko izglītību ieguvis Eiropā un Ontario mākslas kolledžā. Zināšanas un pieredze architektūrā viņam lieti noder, veidojot savas abstraktās aluminija skulptūras.

Izstāde atvērta līdz 6. aprīlim.

● Filatelistu kopas nākošā sanāksme 25. aprīlī, plkst. 2 dienā pie kopas priekšsēža M. Zichmaņa, 161 Olive Ave., Willowdale, Ont., tālr. 221—7760.

● Sv. Jāņa ev.-lut. draudzē māc. A. Lūsis kristījis Pēteri Edgaru Grasmani, Ārijas un Valdemāra dēliņu.

● Sv. Andreja ev.-lut. draudzē māc. A. Čoos kristījis Līgu Lūsi, Margas un Ulža meitiņu.

● Gaujas gaidu vienība rīko bērnu pēcpusdienu 4. aprīlī, pl. 3 dienā Latviešu namā. Sarīkojums sauksies „Lieldienas brauc" un tajā paredzēti bērnu priekšnesumi, Diždancīša tautas dejas ieskaitot, kā arī dažādas Lieldienu nodarbības un sacensības. Šo sarīkojumu aicināti apmeklēt kā bērni, tā arī pieaugušie. Ieeja pret ziedojumiem.

● Mākslinieks J. Zuntaks 3. un 4. aprīlī viesosies Detroitā, ASV, kur notiek viņa gleznu izstāde vietējās ev.-lut. draudzes sarīkojumā.

● Šīs nedēļas nogales sarīkojumu ietvaros 26. martā, plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā notiek solistes Elfrīdas Karlsones - Bērziņas dziesmu vakars, veltīts Emīla Dārziņa un Alfreda Kalniņa dziesmām.

27. martā, plkst. 4 dienā Latviešu namā LPB Kan. kopa rīko Tautas balvas laureāta, prof. L. Bērziņa 95 mūža gadu atceres vakaru. Plkst. 8 vakarā, Latviešu namā futbolistu vakars un balle.

28. martā, plkst. 3 dienā, Latviešu namā TLB rīko māc. A. Čopa referātu Pasaule un viņpasaule un veco māmuļu pēcpusdienu. Plkst. 4 dienā, Latviešu namā 19. Tērvetes skautu vienības 10. gada svētki ar koncertu.

Pl. 8 vak. 410 College ielā Ķelnes universitātes prof. B. Meisnera priekšlasījums: „Die Sovjetunion am Scheidewege."

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p. p.

Lūdzu klausaities pirmo un vecāko garīgo raidījumu „Brītiņš ar Dievu" savā devītā gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1850 — Ošavas raidītājs.

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331

Toronto Sv. Andreja baznīcā

28. martā, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Plkst. 12.30 jauniešu grupa; plkst. 1.30 iesvētes mācība.

4. aprīlī, plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola. Plkst. 1.30 iesvētes mācība.

Sestdien, 10. aprīlī, plkst 8 vakarā draudzes koŗa Garīgs koncerts. Piedalās Malga Dežardēna (soprans) un Edīte Timermane (ērģeles).

11. aprīlī, plkst. 11 Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

16. aprīlī, plkst 11 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās prāvests B. Fedders, māc. A. Čops un draudzes koris.

Pirmās Lieldienās, 18. aprīlī, plkst. 10 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510.

Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. Avenue, Toronto 7; 200 Balmoral

28. martā, plkst. 11 Ciešanu laika dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība. Pēc dievkalpojuma draudzes gadskārtējā pilnsapulce.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

28. martā, plkst. 2 p. p. Ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

28. martā, plkst. 5.30 p. p. dievkalpojums. laulāti: Alberts Tamans un Helga Scholz.

SV. KATARINAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīca, Oxford un Colborne St.

28. martā, pl. 1.30 p. p. Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - [illegible]95.

Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

16. aprīlī, plkst. 3 p. p. Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu Kitsilāno baznīcā.

18. aprīlī, plkst. 7 no rīta Lieldienu dievkalpojums Holandiešu baznīcā, 8255 13th Ave., Burnaby.

25. aprīlī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Kitsilāno baznīcā ar komp. V. Ozoliņa un dziedātājas E. Reinvaldes piedalīšanos

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 [illegible]brook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari [illegible] Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones [illegible]tējie dievkalpojumi notiek [illegible]dienās plkst. 8 vakarā — 1[illegible] [illegible]set Road, Scarboro, Stop 19